

Dr. A. GOLOPENȚIA ȘI P. ONICĂ

Extras din Golopenția, A. Golopenția S., 1999. Opere complete. Vol. II. Statistică, demografie și geopolitică, A. Golopenția, Golopenția, S., Editor. București: Editura Enciclopedică, Editura Univers Enciclopedic, cu adnotări Golopenția S. la sfârșitul extrasului.

**RECENSĂMÂNTUL AGRICOL
DIN
REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ**

*25 IANUARIE 1948
REZULTATE PROVIZORII*

SOCIOLBUC

CUPRINSUL

Introducere / 474

Proprietarii agricoli / 475

Numărul și distribuția lor după întinderea stăpânită / 477

Suprafața declarată / 479

Exploatațiile agricole / 480

Numărul lor și repartitia după mărime / 482

Comparație cu situația dinainte de reforma agrară / 485

Importanța dijmei și a arendei înainte de legea din septembrie 1947 / 486

Suprafața declarată / 487

Fărâmițarea suprafeței declarate / 489

Animalele domestice aflate în exploatațiile agricole / 489

Mașinile și uneltele aflate în exploatațiile agricole / 496

Brațele de muncă / 499

Relații de muncă / 502

Exploatațiile agricole specializate / 504

Integrarea în economia de schimb / 505

Tabele statistice / 509

1. Numărul proprietarilor agricoli și distribuția lor după întinderea terenului stăpânit / 510

2. Numărul exploatațiilor agricole și distribuția lor după întinderea terenului exploatat / 512

3. Suprafața exploatată pe categorii de terenuri / 514

4. Animalele domestice aflate în exploatațiile agricole / 516

5. Mașinile și uneltele aflate în exploatațiile agricole / 518

6. Brațele de muncă folosite în exploatațiile agricole / 520

7. Relații de muncă și exploatațiile agricole specializate / 521

8. Terenurile lucrate în arendă, dijmă sau primite în folosință în anul 1946/47 și participarea la piață a exploatațiilor agricole / 522

INTRODUCERE

Executarea în cursul iernii 1947/48 a unui recensământ agricol, cu scopul de a cunoaște stările sociale și economice din sate, după război, reforma agrară și secetă, este una din misiunile primite de Institutul Central de Statistică în cursul Conferinței Ministeriale pentru reorganizarea statisticii din România, pe care a prezidat-o în ziua de 18 octombrie 1947 dl. ministru Gh. Gheorghiu-Dej¹.

Operația a fost executată, precum se știe, la data de 25 ianuarie 1948. Câteva informații generale asupra ei au fost consemnate cu prilejul prezentării rezultatelor provizorii asupra populației².

Cu tot timpul scurt disponibil pentru pregătiri, a fost elaborat un plan de lucru care să facă cu puțință evitarea cât mai multora dintre dificultățile întâmpinate cu prilejul efectuării și prelucrării rezultatelor recensământului agricol din 1931³.

De o deosebită utilitate s-au dovedit, în vederea acestui scop, constatările la care au ajuns cele două recensăminte agricole locale întreprinse în cadrul cercetărilor sociologice efectuate în comuna Hodac din județul Mureș în: august 1945, iulie 1946 și martie 1947, de Institutul Social Român în colaborare cu Institutul Central de Statistică. Rezultatele provizorii pe care le înfățișăm mai jos arată că au putut fi consemnate progrese față de recensământul agricol anterior în dominarea dificultăților, firești într-o țară care încă nu dispune de cadastru în toate provinciile și în care mulți șefi de exploatație agricolă n-au ajuns încă să aibă nevoie de alte unități decât de zile de plug sau de coasă, pentru a exprima întinderea terenurilor pe care le lucrează.

Inovația prelucrării sumare pe loc de către recenzori și a centralizării de către organele de la plăși și județe, ce distinge planul recensământului din 1948, a făcut cu puțință încheierea rezultatelor provizorii degrabă după 25 ianuarie. Ele au fost prezentate Domnului Secretar General Miron Constantinescu, Președintele Comisiei Centrale Statistice în zilele de 10, 12 și 15 martie, adică la termenele dinainte fixate. Cu ajutorul borderoului de centralizare BAP au fost

¹ Consiliul Superior Economic, *Conferința ministerială pentru reorganizarea statisticii din România*, ținută în ziua de 18 octombrie 1947. București, 1947. Vezi *Concluziile la lucrările Conferinței*, p. 10.

² A. Golopenția și Dr. D. C. Georgescu, *Populația Republicii Populare Române la 25 ianuarie 1948*. Rezultatele provizorii ale recensământului. „Probleme economice“ 2, martie 1948, p. 28.

³ Roman Cresin, *Recensământul agricol al României din 1941*. Date provizorii, București, Institutul Central de Statistică, 1945.

obținute date, pe regiuni agrogeografice, județe, plăși și localități, cu privire la următoarele probleme;

1. Numărul proprietarilor agricoli și distribuția lor după întinderea terenului stăpânit;
2. Numărul exploatațiilor agricole și distribuția lor după întinderea terenului exploatat;
3. Suprafața exploatată pe categorii de terenuri;
4. Terenurile lucrate în arendă, dijmă și primite în folosință în anul agricol 1946/47;
5. Animalele domestice aflate în exploatațiile agricole;
6. Mașinile și uneltele aflate în exploatațiile agricole;
7. Brațele de muncă folosite în exploatațiile agricole;
8. Relații de muncă în agricultură;
9. Exploatațiile agricole specializate și
10. Participarea la piață a exploatațiilor agricole.

Încercăm aici o primă prezentare a rezultatelor provizorii ale recensământului agricol din 1948. Cifrele pe regiuni agrogeografice și județe cu privire la problemele menționate mai sus se găsesc în anexă.

Proprietarii agricoli

Planul recensământului din 1948 a fost în așa fel conceput încât, pe de o parte nici un proprietar agricol persoană fizică să nu scape neînregistrat, iar pe de alta ca declarațiile în minus la suprafețe să fie în cât mai mare măsură îngreuiate.

Atingerea întâiului obiectiv a fost urmărită, atât prin definirea în așa fel a calității de proprietar agricol încât să fie incluse expres cazurile în care proprietarii se eschivează frecvent de la declarații, cât și prin legătura cu recensământul de populație întreprins concomitent. Atingerea celui de al doilea obiectiv a fost urmărită prin modul de organizare a recensământului în comunele rurale, unde trăiește grosul proprietarilor rurali.

Au fost socotiți proprietari agricoli nu numai titularii care și-au înregistrat drepturile, ci și cei care n-au făcut acest lucru, în genere, fie pentru că anume instituții de drept obișnuielnic dăinuiesc încă alături de prevederile Codului civil, fie spre a evita cheltuielile. În această categorie a proprietarilor care adeseori nu-și declarau averea sub cuvânt că nu e «scrisă pe ei» intră cazurile, foarte frecvente în rândurile țăranimii, de copii înzestrați prin donații solemne, dar

verbale și succesorii legali care nu au ieșit din indiviziune respectiv nu și-au transcris partea de moștenire. Împroprietăriții cu titlurile încă neprimite au fost socotiți și ei drept proprietari.

Întrebarea «este proprietar de pământ?» a fost pusă cu privire la fiecare suflet, cu prilejul înscrierii populației. Iar fiecareia dintre cei ce au răspuns afirmativ i sa cerut să-și declare toate proprietățile agricole, atât pe cele aflate pe teritoriul comunei unde era recensat, cât și pe cele situate altundeva («locurile de casă» din orașe n-au fost socotite drept proprietăți agricole).

A putut fi obținută, pe această cale, o cifră a proprietarilor agricoli, despre care se poate afirma că este exactă. Prin cuplarea cu recensământul populației au putut fi ocolite, cu privire la proprietarii agricoli persoane fizice, două neajunsuri care grevează statistica proprietăților agricole, întocmită de obicei de organele fiscului, și anume înscrierea ca unități deosebite a proprietăților aparținând aceleiași persoane, dar aflate în raza a două sau mai multe percepții și înscrierea ca o singură unitate a proprietăților distincte pentru care impozitele se plătesc la un loc fiindcă aparțin mai multor membri ai aceleiași gospodării.

În comunele rurale, recenzații au fost convocați grup de vecini după grup de vecini, în fața unor birouri de recensământ, din care făceau parte, în afară de recenzori, și doi săteni dintre cei cu pământ puțin, cu prestigiu și cu o bună cunoaștere a stărilor locale. Împrejurarea de a face declarația în fața Comisiei și cu vecinii alături a îngreuiat considerabil tendința de diminuare a suprafețelor, ce intervenea la recensămintele anterioare, când recenzorii se deplasau din casă în casă și capul familiei vorbea în prezența numai a membrilor familiei sale.

Statul n-a fost înregistrat drept un singur proprietar la București. În fiecare localitate, instituțiile care administrează o proprietate agricolă a statului au fost ținute s-o declare ca pe o proprietate deosebită. În consecință, în localitățile unde mai multe instituții publice administrează terenuri ale statului, acesta din urmă apare de mai multe ori ca proprietar. Persoanele morale de drept public ori de drept privat cu terenuri agricole în mai multe localități apar și ele ca proprietari agricoli deosebiți, în fiecare din aceste localități.

Cifra proprietarilor agricoli, care a rezultat din prelucrarea provizorie a datelor, însumează proprietățile agricole ale persoanelor fizice cu proprietățile persoanelor morale de drept public și de drept privat. Separarea acestor două categorii de proprietari și evidențierea proprietăților de stat va fi obținută de abia în urma prelucrării în institut a formularelor de recensământ. Ca atare, cifrele prezentate mai jos includ și proprietățile aparținând statului și celorlalte persoane morale. Cifra proprietarilor agricoli persoane fizice este, deci, inferioară celei

pe care putem s-o prezentăm acum. Diferența nu este totuși considerabilă, de vreme ce cifra proprietăților înscrise deosebit ale persoanelor morale, e probabil să fie cel mult de ordinul zecilor de mii.

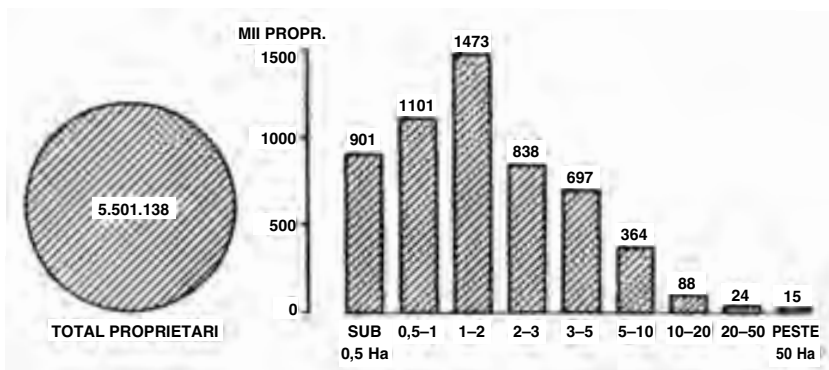
Numărul și distribuția proprietarilor agricoli după întinderea stăpânită. Rezultatele provizorii ale recensământului arată 5,5 milioane proprietari agricoli. Cu rezerva făcută mai sus, în privința proprietăților persoanelor morale, putem considera că, dintre cei 15,9 milioane locuitori ai țării, peste o treime au declarat proprietăți agricole. Dacă ținem seama că din totalul populației 4,6 milioane suflete au mai puțin de 15 ani, vârstă până la care cineva nu este decât în mod excepțional proprietar, ajungem la constatarea că aproape tot al doilea locuitor trecut de 14 ani stăpânește măcar un petec de pământ.

PROPORȚIA PROPRIETARILOR AGRICOLI

Categoriile de populație	Cifre absolute	%	%
Populația totală	15.872.624	100,0	—
Populația trecută de 14 ani	11.284.501	—	100,0
Proprietari agricoli	5.501.138	34,7	48,7

Distribuția după întinderea stăpânită arată precumpănirea masivă a proprietarilor mărunți. Ca o consecință a sporului rapid al populației din ultimul secol și a reformelor agrare succesive, aproape patru cincimi dintre proprietarii agricoli stăpânesc terenuri care nu trec de 3 ha. Grupa cea mai numeroasă este cea a proprietarilor cu 1–2 ha; masa lor reprezintă aproape 1,5 milioane, ceea ce revine la peste un sfert din totalul proprietarilor agricoli. Proprietarii cu peste 10, dar nu mai mult de 50 ha trec cu puțin de 100.000, ceea ce reprezintă 2% din total. Cifra celor cu peste 50 ha este de 15.000. Multe din proprietățile forestiere ale statului și ale celorlalte persoane morale se încadrează probabil în categoria aceasta. În genere, proprietățile agricole ale persoanelor morale sunt mai întinse; proprietățile mărunte și mici aparțin aproape exclusiv persoanelor fizice.

Proprietarii mărunți cu pământ până la 1 ha sunt mai frecvenți în regiunile de munte. Iar dintre acestea, în Bucovina și în Carpații Munteniei și Olteniei, unde aproape 50% dintre proprietari posedă terenuri care nu trec de 1 ha. Proprietarii cu 1–3 ha sunt frecvenți în câmpiile României Vechi, adică în Șesul Siretului și Prutului și în Câmpia Dunării, unde categoria pomenită reprezintă aproape jumătate din totalul proprietarilor. Proprietarii cu 3–10 ha sunt foarte frecvenți în Dobrogea și bine reprezentați pe Platoul Transilvaniei, în Șesul Tisei și în Șesul Siretului și Prutului. Proprietarii cu 10–50 ha sunt incomparabil mai frecvenți în Dobrogea decât în celelalte regiuni agrogeografice. Dintre acestea

Proprietarii agricoli după întinderea terenului stăpânit

din urmă Platoul Transilvaniei, Bucovina și Șesul Tisei prezintă proporțiile cele mai ridicate de proprietari cu 10–50 ha. Proprietarii cu peste 50 ha sunt relativ mai frecvenți în Șesul Tisei și pe Platoul Transilvaniei.

DISTRIBUȚIA PROPRIETARILOR AGRICOLI DUPĂ ÎNTINDEREA STĂPÂNITĂ

Întinderea proprietății (ha)*	Numărul proprietarilor	
	Cifre absolute	%
Total	5.501.138	100,0
Până la 0,5	901.016	16,4
0,5—1	1.100.852	20,0
1—2	1.472.785	26,8
2—3	838.286	15,2
3—5	697.318	12,7
5—10	363.678	6,6
10—20	88.335	1,6
20—50	23.698	0,4
Peste 50	15.170	0,3

* Limita superioară este inclusă în interval.

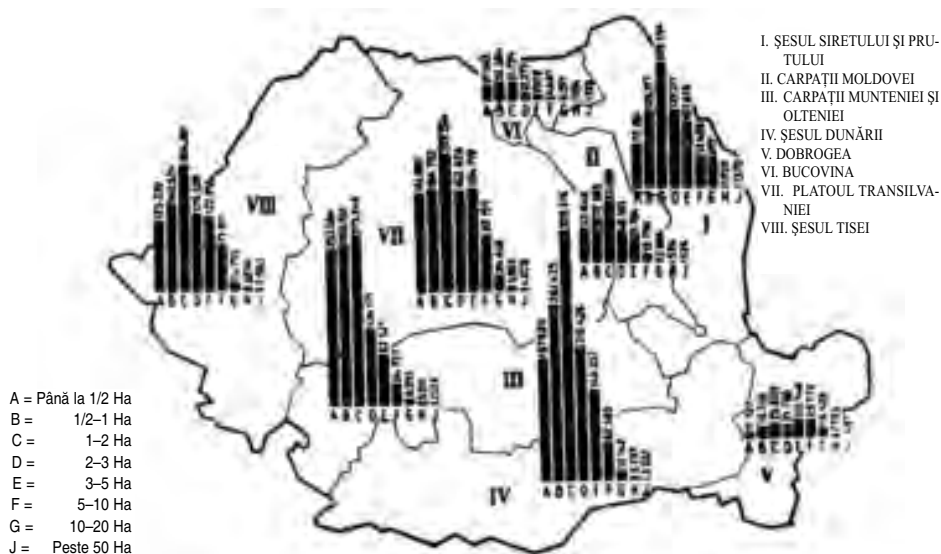
DISTRIBUȚIA LA % A PROPRIETARILOR DUPĂ ÎNTINDEREA TERENULUI, PE REGIUNI AGROGEOGRAFICE*

Regiuni agrogeografice	Total	Până la 5.000 mp	5.000 mp – 1 ha	1–2 ha	2–3 ha	3–5 ha	5–10 ha	10–20 ha	20–50 ha	Peste 50 ha
ROMÂNIA	100,0	16,4	20,0	26,8	15,2	12,7	6,6	1,6	0,4	0,3
Șesul Siretului și Prutului	100,0	10,3	18,0	29,1	18,2	15,4	7,3	1,2	0,3	0,2
Carpații Moldovei	100,0	16,6	22,7	29,2	15,2	11,2	4,0	0,7	0,2	0,2
Carpații Munteniei și Olteniei	100,0	24,3	25,0	26,4	11,9	7,9	3,3	0,8	0,3	0,2

Regiuni agrogeografice	Total	Până la 5.000 mp	5.000 mp – 1 ha	1–2 ha	2–3 ha	3–5 ha	5–10 ha	10–20 ha	20–50 ha	Peste 50 ha
Şesul Dunării	100,0	14,9	21,3	30,2	16,3	11,0	4,7	0,9	0,4	0,3
Dobrogea	100,0	7,1	12,4	16,4	13,8	19,2	18,9	10,4	1,4	0,3
Bucovina	100,0	22,7	27,2	26,7	10,3	6,7	3,7	1,7	0,8	0,3
Platoul Transilvaniei	100,0	15,8	16,3	23,4	15,9	16,1	9,0	2,4	0,6	0,4
Şesul Tisei	100,0	15,3	17,2	25,0	15,5	15,1	9,3	1,8	0,5	0,4

* Limita superioară este inclusă în interval

În Municipiul Bucureşti au fost recenzaţi 53.895 proprietari de terenuri agricole, care posedă împreună 475.832 ha, adică cât suprafaţa unui judeţ mijlociu, cum ar fi Teleormanul sau Vlaşca sau Gorjul sau Caraşul. În medie, revin câte 8,8 ha de fiecare dintre aceşti proprietari.

Repartiţia proprietarilor după mărimea proprietăţii (pe regiuni agrogeografice)

Suprafaţa declarată de proprietari totalizează 20,7 milioane ha. Diferenţa până la suprafaţa de 23,7 milioane ha a Republicii este acoperită în parte de suprafeţele lacurilor, bălţilor şi apelor precum şi de suprafeţele neînregistrate din perimetrele clădite ale oraşelor. Cum suprafeţele enumerate, cu excepţia perimetrelor oraşelor nu sunt măsurate, ci numai estimate, diferenţa neidentificată este elastică. Cifrele estimate din tabloul de mai jos fiind mai degrabă inferioare celor reale decât superioare, suprafaţa neacoperită prin declaraţiile de la recensământ poate fi în realitate mai redusă decât cea arătată aici, şi este constituită probabil în mare parte din bunuri de domeniu public nemăsurate şi nedeclarate de organele care răspund de ele.

	Mii ha	Mii ha
Suprafața României	23.730	
Suprafața aproprietăților declarate la recensământ	20.661	
Restul suprafeței	3.069	
Lacuri și bălți (estimație PARID)		768
Suprafața neînregistrată a orașelor		556
Neidentificat		1.745

Repartiția suprafeței țării între proprietarii distribuiți după întinderea terenului stăpânit va putea fi stabilită de abia cu prilejul elaborării rezultatelor definitive ale recensământului.

Exploatațiile agricole

Au fost socotite exploatații agricole, adică unități de producție în exploatarea solului, cu prilejul recensământului agricol din 1948, pe de o parte, toate gospodăriile care se ocupă cu munca câmpului cultivând o suprafață de teren, proprie sau nu, întinsă sau redusă și așezată pe teritoriul unei singure sau mai multor comune, sau de creșterea animalelor domestice, iar pe de altă parte, exploatațiile agricole, forestiere și pastorale (pășuni) aparținând statului sau altor persoane morale de drept public sau de drept privat.

Dificultățile pe care le ridică înregistrarea exploatațiilor agricole n-au putut fi rezolvate toate în planul recensământului din 1948.

Schimbarea procedurii de înregistrare, prin întoarcerea la înscrierea în fața unei comisii și în prezența vecinilor, a înlăturat cu succes cea mai mare parte a cazurilor de trecere sub tăcere a unei părți din suprafețe, animale domestice și inventar, pe care le făcea cu puțință înregistrarea prin deplasarea recenzorilor de la casă la casă.

În schimb, n-a putut fi găsită o modalitate de a obține încă prin rezultatele provizorii cifra exactă a exploatațiilor agricole și a suprafețelor exploatate. Starea de fapt, pe care o constată recensământul exploatațiilor agricole prezintă situații mult mai complexe decât starea de drept înregistrată de recensământul proprietarilor agricoli. Principalele dificultăți întâmpinate au fost ridicate de exploatațiile aparținând unor persoane fizice cu domiciliul aflat altundeva decât în localitatea pe teritoriul căreia se găsește terenul exploatat, precum și de exploatațiile aparținând statului, ca și persoanelor morale de drept public și privat.

Înregistrarea exploatațiilor agricole a fost grefată și ea pe recensământul întregii populații. Exploatațiile agricole au fost înregistrate în localitatea unde domiciliază cei ce le conduc. Cu prilejul înscrierii fiecărei gospodării, s-a întrebat dacă vreunul din membrii acesteia conduce o exploatație agricolă. Dacă răspunsul era afirmativ, se completau toate chestiunile corespunzătoare din formularul de recensământ. Procedând astfel, ori de câte ori cineva declară o exploa-

tație agricolă pe care o conduce direct, dar care se află așezată într-o localitate depărtată, în alt județ sau chiar în altă provincie, apare necesitatea de a verifica dacă acea exploatație n-a fost declarată și în localitatea în care este situată, de rude, prepuși, spre a evita dubla înregistrare.

La recensământul din 1948, cazurile acestea au fost relativ numeroase datorită legii de interzicere a arendării și dijmei din septembrie 1947. În urma acesteia, la categoria exploatațiilor ai căror șefi stau vara la țară spre a-și conduce exploatația și iarna la oraș, s-au adăugat mulți dintre proprietarii care nu și-au lucrat înainte terenurile în regie. Unele din suprafețele pe care le-ar fi declarat în anii anteriori cei ce le exploatau în dijmă sau arendă au fost înscrise de proprietari și arătate ca exploatare în regie. În cazul altora, aceștia s-au mărginit să-și declare proprietatea, deoarece la data recensământului încă nu se fixaseră asupra regimului în care le vor exploata.

Problemele pe care le ridică toate aceste categorii nu pot fi soluționate decât prin confruntarea declarațiilor originale ale șefului exploatației care trăiește în oraș cu cele din localitatea unde se găsește exploatația. În cazul celor ce au declarat că exploatează în regie o exploatație aflată în alt județ sau în altă provincie, e necesar să se stabilească dacă aceasta n-a fost declarată și acolo de un prepus sau de o rudă. Iar în cazul celor ce au declarat proprietăți agricole fără a declara că le exploatează, este necesar să se stabilească dacă acestea au fost sau nu declarate în cadrul vreunei exploatații în localitatea unde sunt așezate. În caz negativ, situația va trebui lămurită prin cercetări suplimentare la fața locului.

Verificările de acest fel n-aveau cum fi întreprinse cu prilejul prelucrării pe teren și nu au putut fi efectuate nici în decursul centralizării, pe țară, care a fost încheiată înainte ca mapele cu formulare să fi sosit la București din toate județele.

Spre a evita dublele înscrieri, toate exploatațiile lucrate în regie și așezate în alte județe decât localitatea unde domiciliază cel ce s-a declarat șeful exploatației, au fost omise cu prilejul încheierii rezultatelor provizorii. De vreme ce la recensământ au fost declarate ca lucrate în arendă, dijmă sau ca primite în folosință în anul 1946/47 peste 1 milion hectare, numărul exploatațiilor de acest fel date provizoriu la o parte în rezultatele prealabile poate fi de ordinul zecilor de mii, iar suprafața exploatată, care lipsește, de ordinul sutelor de mii de hectare.

Urmărirea în formularele localităților pe teritoriul cărora se găsesc a proprietăților agricole declarate în orașe, fără ca să se fi arătat că sunt exploatare de proprietar, spre a vedea dacă au fost sau nu declarate acolo de prepuși, rămâne să fie făcută tot așa, în cursul elaborării rezultatelor definitive. Diferența între suprafețele proprietăților și suprafețele exploatațiilor declarate de populația urbană a Republicii trece de 1 milion hectare. Confruntările necesare vor reduce considerabil această diferență. Numai în Municipiul București, diferența dintre supra-

fața proprietăților agricole și a exploatațiilor agricole declarate reprezintă 442.000 ha dintre care 169.000 ha arabil. Și această operație va contribui la sporirea numărului exploatațiilor agricole și la extinderea suprafeței lor.

Proprietăți agricole declarate de populația urbană	2.457.890 ha
Exploatații agricole declarate de populația urbană	1.345.017 ha
Diferența	1.112.873 ha

Exploatațiile agricole propriu-zise ale statului (ferme, stațiuni) au putut fi înregistrate cu ușurință având șefi cu competența bine circumscrisă. Dimpotrivă, pădurile și pășunile statului și ale persoanelor publice de drept public și privat n-au fost declarate totdeauna ca exploatații, fie pentru că s-a socotit în mod greșit că, nefiind în exploatare, nu trebuie declarate fie pentru că găsindu-se sub privegherea mai multor organe administrative, nici unul dintre acestea nu le-a declarat, socotind că alții vor face necesarul. Analiza formularelor, pe care sunt înscrise proprietățile statului și ale persoanelor morale, spre a stabili dacă exploatațiile corespunzătoare n-au fost omise de la declarație, va mai spori și ea numărul exploatațiilor și suprafața exploatată.

De pe urma acestei categorii și a celei anterioare, numărul exploatațiilor va consemna o augmentare de ordinul zecilor de mii, iar suprafața lor alta de ordinul sutelor de mii de hectare.

O problemă dificilă pe care rezultatele definitive vor aborda-o, va fi pe de o parte distincția între exploatațiile agricole care aparțin unor persoane fizice și sunt aproape exclusiv agricole, în sensul propriu al cuvântului, și între exploatațiile agricole ale statului și ale persoanelor morale, a căror majoritate este constituită din exploatari forestiere sau din pășuni.

Analiza riguroasă a situației exploatațiilor agricole de la 1948 nu va fi cu puțință decât atunci când trăsăturile specifice exploatațiilor forestiere și pastorale ale statului și persoanelor morale nu vor mai modifica imaginea exploatațiilor agricole propriu-zise ale persoanelor fizice și ale statului și ale persoanelor morale (ferme, stațiuni).

Numărul exploatațiilor agricole și repartiția lor după mărime. S-a constatat că cifra gospodăriilor care se ocupă cu agricultura întrece cu puțin cifra exploatațiilor agricole.

De vreme ce exploatațiile agricole aparținând statului sau unor persoane morale de drept public sau de drept privat nu trec probabil de 100.000, constatarea de mai sus nu e modificată decât prea puțin. Se poate afirma că aproape fiecare dintre gospodăriile ai cărei membri se ocupă de agricultură constituie o exploatație agricolă. Numărul gospodăriilor ai căror membri se ocupă cu agri-

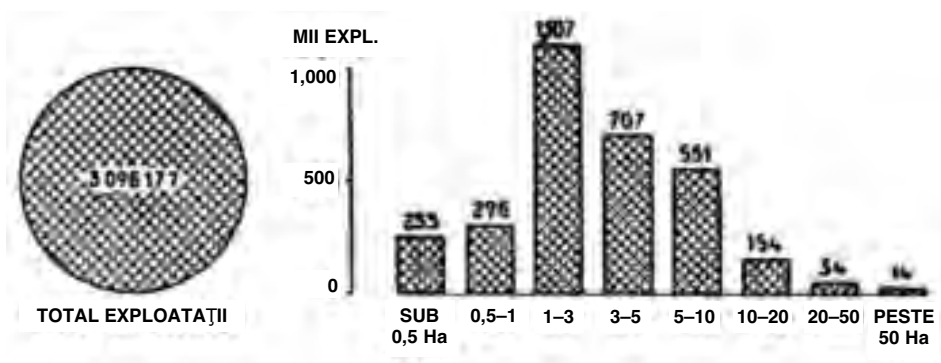
cultura, deși nu dispun nici măcar de rudimentul unei exploatați agricole, este de cel mult 50.000.

	Cifre absolute	%
Total gospodăriilor (menajelor, familiilor)	4.218.657	100,0
Gospodăriile care se ocupă cu agricultura	3.136.848	74,4
Exploatațiile agricole	3.096.177	73,4

Confruntarea cu cifra proprietarilor arată că, în mijlocie, aproape fiecare exploatație folosește terenuri aparținând la doi proprietari (la o exploatație revin în mijlocie 1,8 proprietari). Acești doi proprietari sunt bineînțele de cele mai multe ori soțul și soția sau părinții și un copil, un ginere, o noră etc.

Proprietari agricoli	5.501.138
Exploatațiile agricole	3.096.177

Precumpănesc exploatațiile cu întinderi relativ reduse de pământ. Grupele cele mai numeroase sunt în ordine descrescândă cele ale exploatațiilor cu respectiv 1-3, 3-5 și 5-10 ha. Exploatațiile de 1-3 ha reprezintă singure mai mult decât o treime din totalul exploatațiilor agricole din R.P.R. Luată împreună cu exploatațiile de 3-5 ha, ele totalizează aproape 2 milioane din cifra de 3,1 milioane a exploatațiilor agricole. Dacă se mai adaugă și exploatațiile de 5-10 ha proporția depășește trei sferturi din totalul exploatațiilor. Dintre cele două grupe marginase: ale exploatațiilor sub 1 ha și ale exploatațiilor de peste 10 ha, întâia este importantă numărând peste 500.000 exploatații, a doua mai redusă neatinzând cifra de 200.000. Exploatațiile cu peste 50 ha sunt în număr de 14.120. În compunerea tuturor acestora intră neapărat viile, pădurile și celelalte categorii de terenuri care n-au căzut sub prevederile reformei agrare, iar cea mai mare parte dintre ele aparțin statului și persoanelor morale de drept public și privat.

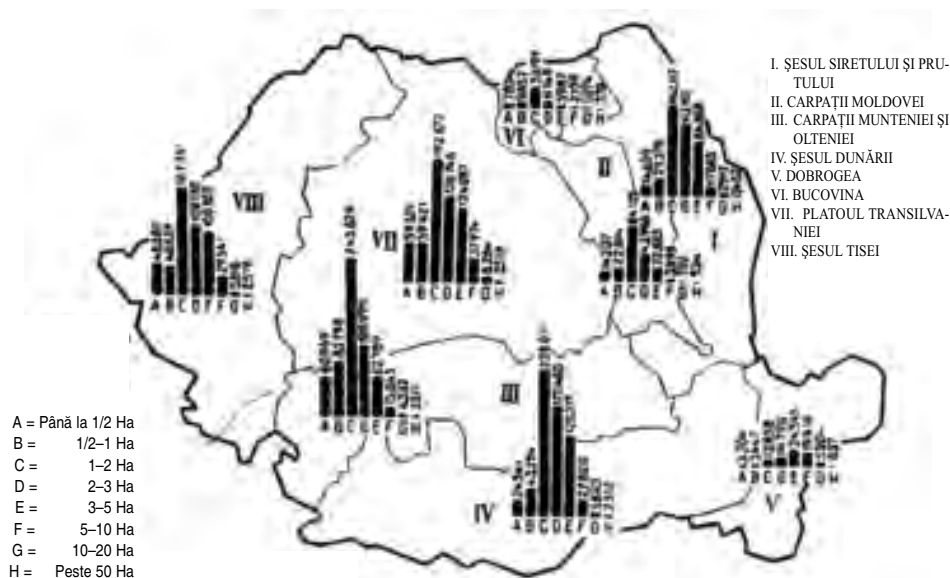
Exploatațiile agricole după întinderea terenului exploatat

DISTRIBUȚIA EXPLOATAȚILOR AGRICOLE DUPĂ SUPRAFAȚA EXPLOATATĂ

Întinderea exploatată (ha)*	Exploatații agricole	
	Cifre absolute	%
Total	3.096.177	100,0
Până la 0,5	233.153	7,5
0,5-1	296.321	9,6
1-3	1.106.754	35,7
3-5	707.001	22,8
5-10	551.090	17,8
10-20	153.516	5,0
20-50	34.222	1,1
Peste 50	14.120	0,5

* Limita superioară este inclusă în interval.

Dacă 3 ha ar reprezenta în genere lotul minim necesar pentru susținere din agricultură a unei gospodării compuse din 4 persoane, atunci peste jumătate din exploatațiile agricole din România nu ating acest nivel, fiind nevoite să recurgă la venituri anexe sau să-și reducă trebuințele. E drept că, în cazul culturilor intensive practicate în apropierea orașelor, a viilor și a livezilor, nevoile unei gospodării de 4 suflete sunt satisfăcute și cu suprafețe mai mici de 3 ha. Dar, invers, în regiunile cu solul sărac și depărtate de centrele de desfacere, suprafața aceasta e insuficientă. Se poate, deci, socoti că aceste exploatații se compensează și că

Repartiția exploatațiilor agricole pe mărimi (pe regiuni agrogeografice)

cifra exploatațiilor agricole deficitare trece de 1.600.000. Ținând în seamă și gospodăriile care se ocupă de agricultură, fără a dispune de exploatații agricole, putem estima că cifra gospodăriilor care-și au sursa de trai în exploatarea solului, fără a izbuti să și-l agonisească în mod satisfăcător, se ridică până la aproape 1,8 milioane.

Cu excepția Dobrogei, în toate regiunile agrogeografice ale țării sunt mai frecvente exploatațiile de 1–3 ha. În Bucovina, Carpații Moldovei și Carpații Munteniei și Olteniei intră în grupa acestora peste două cincimi din totalul exploatațiilor. În regiunile de șes dimpotrivă, numai aproximativ o treime. Aici urmează în importanță grupele de 3–5 și 5–10 ha. În regiunile de munte, în schimb, mai are oarecare importanță grupa de 3–5 ha și sunt mult mai frecvente exploatațiile cu 0–1/2 și 1/2–1 ha. Regiunile agrogeografice se împart în două: în cele de munte (Bucovina, Carpații Moldovei și Carpații Munteniei și Olteniei) exploataările agricole sunt în genere mai mici decât în regiunile de șes (Șesul Siretului și Prutului, Șesul Dunării și Șesul Tisei), la care se adaugă și Platoul Transilvaniei. Dobrogea se găsește într-o situație excepțională: acolo sunt mai frecvente exploatațiile de 5–10 și 10–20 ha.

IMPORTANȚA % A CATEGORIILOR DE EXPLOATAȚII PE REGIUNI AGROGEOGRAFICE*

Regiuni agrogeografice	Total	Până la 5.000 mp	5.000 mp –1 ha	1–3 ha	3–5 ha	5–10 ha	10–20 ha	20–50 ha	Peste 50 ha
ROMÂNIA	100,0	7,5	9,6	35,7	22,8	17,8	5,0	1,1	0,5
Șesul Siretului și Prutului	100,0	3,6	6,8	35,2	28,0	21,0	4,4	0,7	0,4
Carpații Moldovei	100,0	7,4	11,7	43,6	11,8	2,0	4,4	0,4	0,3
Carpații Munteniei și Olteniei	100,0	10,5	14,4	42,2	18,4	10,8	2,6	0,7	0,4
Șesul Dunării	100,0	3,9	6,9	36,3	27,1	20,0	4,4	0,9	0,4
Dobrogea	100,0	3,8	4,1	16,0	17,4	28,8	22,8	6,1	1,0
Bucovina	100,0	11,0	13,5	46,5	15,6	8,4	3,0	1,5	0,5
Platoul Transilvaniei	100,0	9,5	9,6	31,0	22,0	19,9	6,1	1,3	0,6
Șesul Tisei	100,0	9,5	9,1	32,8	21,5	19,7	5,8	1,1	0,5

* Limita superioară este inclusă în interval.

Comparație cu situația dinainte de reforma agrară. Pentru teritoriul fără Transilvania de Nord, se poate compara distribuția exploatațiilor agricole după întinderea terenului exploatat din 1941 cu cea corespunzătoare din 1948. Efec-tele reformei agrare din 1945, prin care s-au expropriat 1,4 milioane ha și s-au

atribuit 1,1 milioane ha la 860.000 îndreptățiți, sunt manifeste⁴. După reforma agrară, atât numărul cât și proporția exploatațiilor cu mai puțin de 1 ha, precum și a celor cu 20–50 și peste 50 ha au scăzut. În schimb, atât numărul cât și importanța procentuală a exploatațiilor din grupele 1–3, 3–5, 5–10 și 10–20 ha a crescut. Exploatațiile agricole mărunte sunt mai puțin numeroase.

Întinderea exploatăată (ha)	Exploatațiile agricole			
	1948*		1941	
	Teritoriul fără Transilvania de Nord			
	Cifre absolute	%	Cifre absolute	%
Total	2.596.900	100,0	2.303.472	100,0
Până la 0,5	190.169	7,3	277.500	12,0
0,5–1	246.016	9,5	213.088	9,3
1–3	933.383	35,9	760.700	33,0
3–5	604.540	23,3	441.213	19,2
5–10	462.607	17,8	449.716	19,5
10–20	122.262	4,7	116.537	5,1
20–50	26.607	1,0	27.845	1,2
Peste 50	11.316	0,4	16.873	0,7

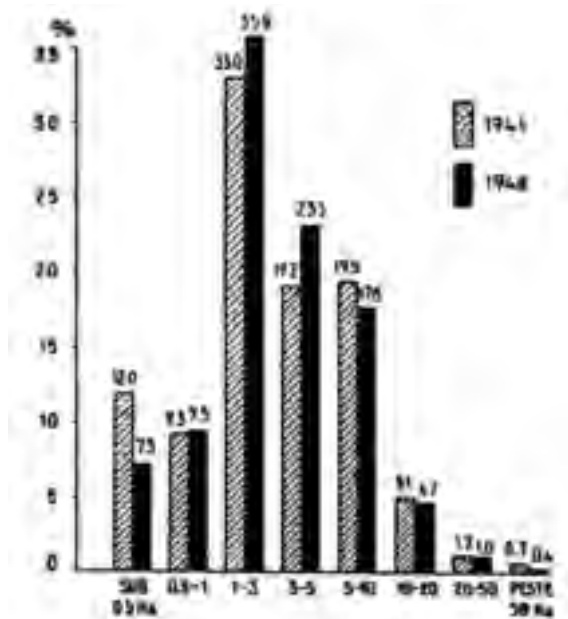
* Cifrele 1948 rotunjesc teritoriul fără Transilvania de Nord la județe întregi. Datele pentru județele Bihor, Cluj și Mureș au fost estimate. A lipsit timpul pentru a efectua redistribuirea rezultatelor recensământului din județele Transilvaniei pe care le-a secționat frontiera din 1940–1945 în raport cu acea frontieră.

Până la grupa exploatațiilor de 3–5 ha este vădită o mișcare masivă de avansare în grupa imediat superioară. Această mișcare de jos în sus se întâlnește cu mișcarea de sus în jos, care duce de la exploatațiile de peste 50 ha, de 50–20 ha și de 20–10 ha la grupele imediat inferioare. Mișcarea de rotunjire de jos în sus se datorește completărilor realizate în urma obținerii loturilor de împrumut. Mișcarea de îmbucătățire de sus în jos, dimpotrivă, se datorește împărțirii exploatațiilor mai mari înainte și după reforma agrară.

Importanța dijmii și a arendeii înainte de legea din septembrie 1947. Cu prilejul recensământului s-a cerut ca fiecare exploatație să arate cât din suprafața exploatăată în anul 1946/47 provenea din luări în arendă, muncă în dijmă sau primiri în folosință. S-a putut stabili astfel, în oarecare măsură, importanța pe care au avut-o aceste instituții, în ajunul legii din 3 septembrie 1947, care le-a interzis.

S-a constatat că terenurile luate în arendă, dijmă și primite în folosință (situație care se produce în cazul ruralilor plecați în orașe care cedează la rude folosința terenurilor ce le aparțin), reprezentau în 1946/47 peste 1 milion hectare, adică aproape 6% din suprafața totală a exploatațiilor și peste 10% din

⁴ „Comunicări Statistice“ 17, Tab. 6, p. 9: *Situația Reformei agrare din 1945 la data de 8 ianuarie 1947.*

Repartitia exploatarilor agricole dupa marime la recensamintele din anii 1941 si 1948 (teritoriul fara Transilvania de Nord) in procent

terenurile agricole (suprafata totala, mai putin padurile si terenurile neproductive). Deși importantă, această cotă arată că în România agricultura se face în măsură covârșitoare pe pământul propriu.

Suprafata totala declarata de exploatarele agricole	Mii ha	%
Suprafete proprii	19.199	100,0
Terenuri luate in arenda, dijma, folosinta	1.084	5,6

Dintre cele trei modalitati, dijma a fost cea mai raspandita, ea reprezentand aproape 50%; iar arenda era cu puțin mai raspandita decât darea în folosinta.

	Mii ha	%
Terenuri luate in arenda, dijma, folosinta	1.084	100,0
Dijma	538	49,6
Arenda	284	26,2
Primit in folosinta	262	24,2

Suprafata declarata de exploatarele agricole totalizeaza 19,2 milioane ha. Cifra este inferioara cu 1,5 milioane ha suprafetei pe care au declarat-o proprietarii agricoli si cu 4,5 milioane ha teritoriului țarii.

	ha	%
Suprafața declarată de proprietarii agricoli	20.660.704	100,0
Suprafețele declarate în cadrul exploatațiilor agricole	19.198.500	92,9

Diferența în minus de 7.1% este consecința dificultăților arătate mai sus.

Confruntarea distribuției pe categorii de terenuri a suprafeței exploatațiilor agricole, cu distribuția corespunzătoare a suprafeței agricole și împărțite a țării, așa cum a fost stabilită printr-o anchetă efectuată în 1947, arată diferențe în minus sub 10%, în cazul terenului arabil și al viilor, în jurul lui 10% cu privire la fânețe și pășuni și de aproape 50% când e vorba de livezile cu pomi. Întâiele dintre aceste diferențe sunt inevitabile și n-au putut fi evitate în nici o țară. Ele apar ori de câte ori un recensământ, bazat pe declarații și nu pe măsurători și anume pe declarații individuale, care tind a rotunji în jos suprafețele, este confruntat cu estimări făcute de autorități și care acoperă întregul teritoriu al țării. Diferența dintre cele două cifre cu privire la livezile cu pomi se datorește unei deosebiri în definirea acestei categorii de terenuri. La recensământ în cele mai multe cazuri pomii de pe lângă case și cei răzleți n-au fost declarați în cadrul livezilor, pe când ancheta din 1947 i-a evaluat global și i-a adăugat la suprafețele livezilor propriu zise.

COMPARAȚIA ÎNTRE SUPRAFEȚELE DECLARATE ÎN 1948 DE EXPLOATAȚII ȘI CELE ESTIMATE PE SATE PRIN ANCHETA AGRICOLĂ DIN 1947

Categoriile de terenuri	Recensământul 1948 (ha)	Ancheta 1947 (ha)	Diferența dintre 1948 și 1947	
			ha	%
Arabil și grădini de zarzavat	8.790.921	9.725.638	- 934.717	- 9,6
Fânețe	1.486.611	1.666.581	- 179.970	- 10,8
Pășuni	2.429.343	2.808.601	- 379.258	- 13,5
Vii altoite și producători direcți	206.780	228.636	- 21.856	- 9,6
Livezi cu pomi	124.479	248.658	- 124.179	- 49,9
Păduri	4.829.971	6.397.781	- 1.567.810	- 24,5
Curți	360.179	603.153	- 242.974	- 40,3
Alte terenuri	970.216	1.091.116	- 120.900	- 11,1

Diferențele între suprafețele declarate de exploatații cu prilejul recensământului agricol din 1941 (rezultatele provizorii) și cele stabilite prin estimări globale de ancheta agricolă din 1942 au fost mult mai mari la aproape toate categoriile de terenuri⁵.

⁵ Roman Cresin, *Recensământul agricol al României din 1941*. Date provizorii, București, 1945, p. 14.

Arabil	-12,7	Vii	-20,1
Fânețe	-22,3	Livezi cu pomi	-25,6
Pășuni	-83,3	Păduri	-83,2
	Alte terenuri		-84,4

Fărâmițarea suprafețelor declarate de exploatații. Cum exploatațiile forestiere și pășunile aparținând statului și celorlalte persoane morale de drept public și privat cuprind suprafețe întinse în unități relativ puține, problema aceasta nu va putea fi lămurită decât când, în rezultatele definitive, ea va fi tratată deosebit pentru exploatațiile agricole aparținând persoanelor fizice și pentru exploatațiile aparținând statului și celorlalte persoane morale. Spre a nu trece sub tăcere datele disponibile, dăm cu toată rezerva cuvenită câteva din cifrele provizorii ce privesc fărâmițarea suprafețelor în toate exploatațiile agricole fără distincție.

Suprafața de 19,2 milioane ha a celor 3,1 milioane exploatații este divizată în 20.327.399 parcele. Revin deci în medie de fiecare exploatație agricolă particulară și de stat aproape 7 parcele, iar suprafața medie pe țară a fiecărei parcele este de 0,9 ha. Ceea ce înseamnă că gradul de fărâmițare a terenurilor în exploatațiile agricole aparținând persoanelor fizice întrece cu mult pe cel arătat de aceste cifre.

Clasificarea județelor după suprafața medie a parcelelor a arătat că parcelele sunt mai mici în Făgăraș unde mai dăinuiește regimul de cultură în trei asolamente. Acolo suprafața medie a unei parcele scade la 0,4 ha. În Târnava-Mică, Odorhei și Suceava, cifra corespunzătoare este 0,5 ha. Parcelele cele mai întinse, în raport cu media pe țară, le găsim în județele Câmpulung, Constanța, Tulcea și Brăila cu suprafața medie a fiecărei parcele de respectiv 4,1, 2,6, 2,9 și 2,2 ha. Procesul de îmbucătățire este mai avansat în județele de deal și mai puțin accentuat în județele de șes. Județul Câmpulung trece înaintea județelor de șes, fiindcă acolo exploatațiile persoanelor morale sunt constituite din masive păduroase întinse.

În raport cu numărul mediu de 7 parcele ce revin de exploatație în medie pe țară, Făgărașul se găsește la unul dintre extreme cu 23,0 și Câmpulungul la celălalt cu 3,5 parcele de exploatație. Urmează Odorhei, Hunedoara și Sibiu cu respectiv 15,9, 12,1 și 11,5 parcele de exploatație, de o parte, și Brăila, Ialomița și Tulcea cu respectiv 4,0, 4,4 și 4,5 parcele de exploatație de alta.

Animalele domestice aflate în exploatațiile agricole. Recensământul a înregistrat numai animalele domestice ce se găseau în exploatațiile agricole. Animalele domestice utilizate în afara agriculturii, n-au fost înregistrate așa cum n-au fost înregistrate nici terenurile urbane nefolosite ca teren de cultură. Nu figurează deci în recensământ caii și boii sau bivoliile destinați exclusiv la cărăușie sau animalele armatei ce nu fac parte din exploatații agricole. Lipsesc la fel,

vaca, porcul și păsările ținute pentru nevoile proprii de unele gospodării orașenești neagricole.

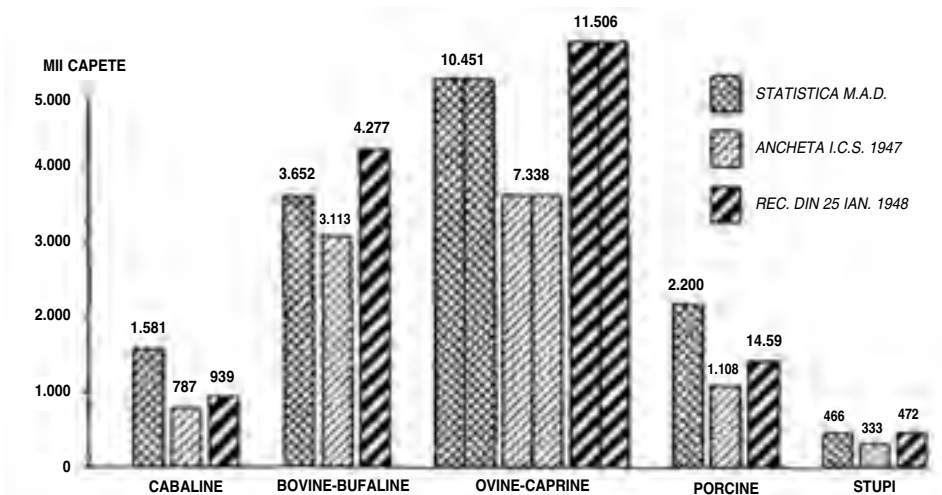
În consecință, cifra reală a animalelor domestice din fiecare specie de care dispune țara este superioară celei obținute de recensământ. E drept, vârfurile din gospodăriile urbane neagricole nu sunt considerabile. Ele pot avea o oarecare importanță cel mult în cazul păsărilor, al porcilor și al vacilor cu lapte.

În cele 3,1 milioane exploatații agricole au fost numărați aproape 1 milion cai, peste 4 milioane bovine și bufaline, 11 milioane și jumătate oi și capre, un milion și jumătate porci, aproape 16 milioane păsări și aproape jumătate milion stupi.

ANIMALELE DOMESTICE AFLATE ÎN EXPLOATAȚIILE AGRICOLE ÎN 1948

Specia de animale	Număr capete	Proporția la 100 exploatații
Cai	938.786	30,8
Boi și bivoli	4.277.437	138,2
Oi	10.935.331	} 371,6
Capre	571.149	
Porci peste 2 luni	1.458.938	47,1
Stupi (albine)	472.312	15,3
Păsări	15.918.299	514,1

Numărul animalelor domestice, stabilit cu prilejul recensământului e cu mult superior celui care putea fi prevăzut, pe baza cifrelor existente. Toate speciile prezintă sporuri considerabile față de cifra obținută prin însumarea estimațiilor globale pe sate de la 15 ianuarie 1947. Cifra oilor și a caprelor prezintă augmentarea cea mai importantă față de cifra din 1947.

Numărul animalelor domestice în anii 1938, 1947 și 1948 (în mii capete)

Însemnate sunt diferențele în plus, și în cazul bovinelor și al bufalinelor precum și în cazul păsărilor. Cifra reală a animalelor domestice din exploatarea agricole, mai ales a oilor, este probabil ușor superioară. De vreme ce condițiile meteorologice au îngăduit iernatul la târle și sălașe și nu în sat, vecinii care asistau la recensământ nu le puteau cunoaște numărul așa cum îl știau pe cel al cailor, al vitelor și al porcilor.

**NUMĂRUL ANIMALELOR DOMESTICE RECENZATE ÎN 1948
ÎN EXPLOATAȚIILE AGRICOLE FAȚĂ DE CIFRA ESTIMAȚIILOR
ANUALE DIN 1947 ȘI 1938**

	Recensământul 1948	Estimația anuală 1947	Estimația anuală 1938	Evoluția 1938-1948 1938 = 100	
				1948	1947
				Mii capete	
Cai	939	787	1.581	59,4	49,8
Bovine, bivoli	4.277	3.113	3.652	117,1	85,2
Oi, capre	11.506	7.338	10.451	110,1	70,2
Porci	1.459	1.108	*2.200	66,3	50,4
Păsări	15.918	11.932	27.324	58,3	43,7
Stupi (albine)	472	333	466	101,3	71,5

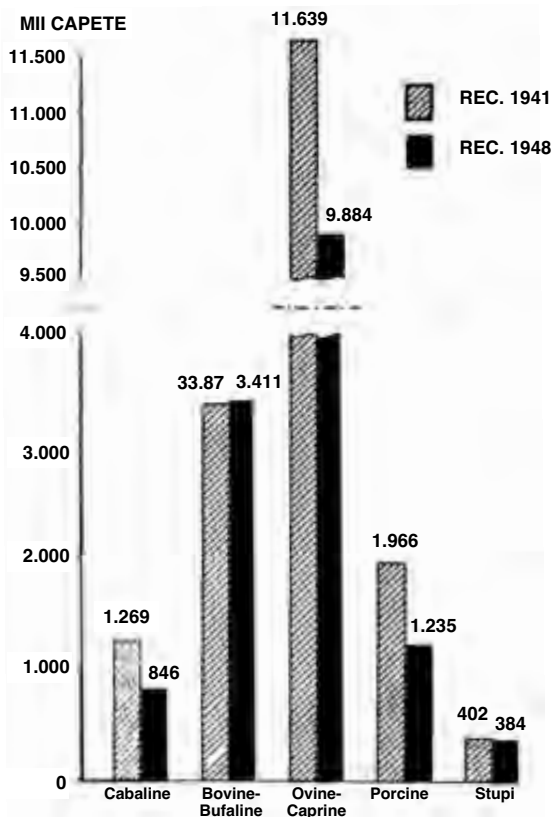
* În 1938, statistica agricolă a înregistrat și purceii sub 2 luni. Am redus din cifra de 2.761.000 cota de 20% pe care o reprezintă aproximativ purceii de două luni spre a obține cifra comparabilă aproximativă de 2.200.000.

Sporul față de estimația din 1947 se datorește atât anului favorabil și măsurilor de protecție luate de guvern, cât și rigorii incomparabil mai mari pe care o asigură înregistrărilor recensăminte. Cu ocazia recensământului agricol anterior, au fost constatate diferențe asemănătoare față de estimația anuală.

**CONFRUNTARE ÎNTRE CIFRA ANIMALELOR DOMESTICE STABILITE
PRIN RECENSĂMÂNTUL ȘI PRIN ESTIMAȚIA GLOBALĂ DIN 1941
(TERITORIUL FĂRĂ TRANSILVANIA DE NORD)**

Specia	Recensământul 1941 (6 apr.)	Ancheta anuală 1941 (15 ian.)	Diferența dintre recensământ și anchetă
Mii capete			
Cai	1.269	1.103	+15,0
Bovine, boi	3.387	2.864	+18,3
Oi, capre	11.639	8.214	+41,7
Porci	2.458	1.655	+48,5

Cifrele stabilite de recensământul din 1948 arată că nivelul consemnat de estimația anuală din 1938 este întrecut în privința bovinelor cu bufalinele, a oilor

*Numărul animalelor domestice la recensământul 1948, comparativ cu recensământul 1941
(Teritoriul fără Transilvania de Nord)
(Mii capete)*

cu caprele și a stupilor. E probabil ca estimăția din 1938 să fi fost inferioară realității. E drept, în mai mică măsură decât estimățiile din anii de război. În consecință, comparația recensământului 1948 cu estimăția 1938 arată refacerea postbelică a stocului de animale ca mai avansată decât este în realitate. Cu toate că e puțin probabil că bovinele și ovinele sunt în 1948 cu chiar 17,1%, respectiv cu chiar 10,1% mai numeroase decât erau în realitate în 1938, iar stupii cu 1,3% mai numeroși, pe același teritoriu, e cert totuși că în cazul bovinelor pierderile provocate de război și de urmările lui au fost compensate. La celelalte specii nivelul antebelic încă nu a fost atins.

În mijlocie, pe țară, revin de fiecare exploatație, un cap de vită, aproape 4 oi și 5 păsări. Un cal revine la 3 exploatații, un porc la 2 și un stup la 6. Ceea ce este puțin, dacă ținem seama că în U.R.S.S., exploatațiile întregitoare de care dispun membrii colhozurilor pot ține 1–2 vaci, 5 oi, 5 stupi, 1 porc, 10 găini.

Adică în România exploatarea agricolă medie pe țară nu dispune nici de stocul de animale domestice admis pentru exploatarea întregitoare din U.R.S.S., care sunt acolo numai complementul marilor exploatarea agricole cooperative sau de stat.

PROPORȚIA ANIMALELOR DOMESTICE LA 100 EXPLOATAȚII

Cai	30 capete
Boi, bivoli	138 capete
Oi, capre	372 capete
Porci (peste 2 luni)	47 capete
Păsări	514 capete
Stupi	15 bucăți

Caii sunt mai frecvenți în 4 regiuni ale țării. Regiunea cu exploatarea în mai mare măsură înzestrată cu cai se găsește în sud-estul țării. În Constanța revin 104 cai de 100 exploatarea, în Ialomița, Brăila și Tulcea 90, în Ilfov peste 70, în Vlașca peste 65. Râmnicul-Sărat și Dâmbovița cu peste 30 de cai la 100 de exploatarea fac figură de prelungire a acestei regiuni. Urmează în importanță regiunea din sud-vest, grupată radiar în jurul județului Timiș, unde revin peste 80 cai la 100 exploatarea. Aradul și Severinul numără peste 50, Carașul peste 40 cai la 100 de exploatarea. O a treia regiune se găsește în sud-estul Transilvaniei. Aici Făgărașul are întâietatea cu peste 40 cai la suta de exploatarea. Mai toate județele vecine și anume Odorheiul, Sibiu, Brașovul, Trei-Scaunele dispun de peste 30 cai la 100 de exploatarea. Spre deosebire de aceste trei regiuni

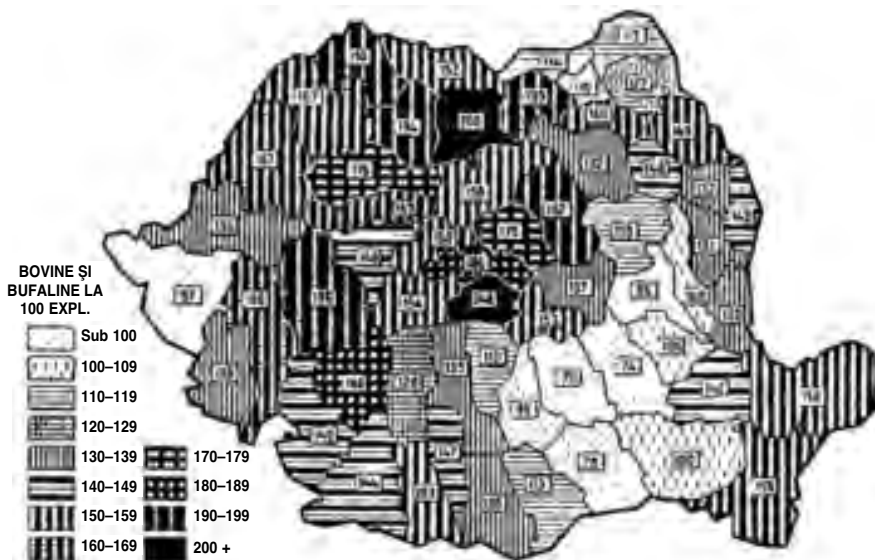

Proporția cabalinelor la 100 exploatarea agricole

în care caii sunt ținuti pentru nevoile agriculturii, în a patra regiune, Bucovina, Năsăudul și Maramureșul, frecvența relativă a cailor pare a fi consecința industriei forestiere din aceste județe. Județele cu cei mai puțini cai sunt Vasluiul, Gorjul, Tutova, Oltul, Vâlcea, Someșul, Târnava-Mică, Bacăul și Romanaii.

Cartograma cu frecvența bovinelor arată că Transilvania, Crișana cu Maramureșul și județele de munte ale Banatului constituie principala regiune de bovine a țării. În Făgăraș revin aproape 250 vite mari la 100 exploatații. Timișul cu 97 bovine la 100 de exploatații este singurul județ de dincolo de Carpați unde proporția scade la sub 100. Aceasta bineînțeles datorită faptului că este un județ unde caii sunt frecvenți. Oltenia și județele apusene ale Munteniei fac figură de prelungire a regiunii ardelene de precumpănire a bovinelor și la fel județele Câmpulung, Baia, Iași, Roman și restul județelor moldovene dintre Prut și Siret. Dobrogea cu Brăila fac figură de a doua regiune de bovine a țării. Constanța cu 158 capete la 100 exploatații constituie nucleul ei. Bucureștii se găsesc în mijlocul regiunii din țară unde bovinele sunt mai rare.

Pe cartograma cu frecvența ovinelor se vede că Dobrogea deține locul de frunte. În județul Constanța revin 12 oi de exploatație, în Tulcea aproape 10, iar în județele învecinate ale Bărăganului, Brăila și Ialomița între 5 și 6. Celelalte regiuni mai importante de oierie sunt Sibiul cu peste 7 oi de exploatație, județele de sub Munții Rodnei și Țibleș: Năsăudul și Someșul cu peste 6, respectiv peste 5 de exploatație și Severinul tot cu peste 5 oi de exploatație. Cele mai puține oi se găsesc în județele Crișanei unde nu revin nici două capete de exploatație.

Proporția bovinelor și bufalinelor la 100 exploatații agricole

Proporția ovinelor și caprinelor la 100 exploatații agricole

Porcii trecuți de 2 luni sunt mai frecvenți în sud-vestul țării. Timișul cu 104, Mehedinți cu 82 și Aradul cu 82 porci la 100 exploatații constituie centrul acestei regiuni care se întinde în colțul de țară cuprins între Someș, Bihor și Vlaşca, în care intră întreg Banatul și întreaga Oltenie. Urmează în ordinea

Proporția porcinelor [de] peste 2 luni la 100 exploatații agricole

densității regiunea din sud-estul Transilvaniei, care are în centru Făgărașul cu 80, Târnava-Mare cu 74 și Târnava-Mică cu 62 capete la 100 de exploatații. Constanța face figură de insulă în sud-estul țării cu 58 porci la 100 exploatații. Cu excepția județului Vlașca, toate celelalte județe din jurul Bucureștilor fac parte dintr-o regiune cu relativ puțini porci.

Densitatea medie a animalelor de muncă față de terenul arabil este de 20 capete la 100 ha de teren arabil.

Mașinile și uneltele aflate în exploatațiile agricole. Cu excepția tractoarelor, care au fost înregistrate toate, recensământul a înscris numai mașinile și uneltele aflate în exploatațiile agricole. Ca atare, carele și căruțele servind exclusiv pentru transporturi neagricole n-au intrat și nici vehiculele armatei. Nu este cuprins în rezultatele provizorii nici inventarul mort al exploatațiilor, care în lipsa unui prepus au fost declarate ca exploatare în regie în alt județ decât cel pe teritoriul căruia sunt situate.

S-a constatat că economia românească dispune de aproape 11.000 tractoare și că în cele 3,1 milioane exploatații agricole se găsesc peste 1,6 milioane care și căruțe, peste 1,3 milioane pluguri, aproape 0,9 milioane grape de fier, peste 0,3 milioane prășitoare, peste 0,1 milioane pompe de stropit și mai puțin decât 100.000 semănătoare, secerătoare, vânturătoare, tocătoare de nutreț și batoze.

Când se analizează dotarea cu mașini și unelte a exploatațiilor agricole, trebuie să ținem seamă de împrejurarea că peste 75% din exploatații nu dispun de mai mult de 5 ha și peste 93% nu dispun de mai mult de 10 ha. Consecința firească a acestei structuri a exploatațiilor agricole din țară este frecvența mai mare a uneltelor mici și relativa raritate a mașinilor și uneltelor mari.

În 1948, în medie, tot a doua exploatație agricolă dispune de plug și de căruță și tot a patra de grapă de fier. Un tractor revine la 288 exploatații, iar o batoză la 170.

NUMĂRUL MAȘINILOR ȘI UNELTELOR DIN EXPLOATAȚIILE AGRICOLE ÎN 1948 ȘI DENSITATEA LOR

Denumirea mașinilor și uneltelor agricole	Numărul	La 100 exploatații revin
Tractoare	10.754	0,3
Care, căruțe	1.615.626	52,2
Pluguri	1.346.270	43,5
Grape de fier	858.689	27,7
Prășitoare	311.821	10,0
Pompe de stropit	131.826	4,3
Semănătoare	74.256	2,4
Vânturătoare	52.064	1,7
Secerătoare	42.489	1,4
Tocătoare de nutreț	41.362	1,3
Trioare	22.473	0,7
Batoze	18.198	0,6

Inventarul actual e ușor superior celui dinainte de război, în privința aproape a tuturor mașinilor și uneltelor. Comparația rezultatelor recensământului din 1941 cu cifrele de la 1948, pe teritoriul fără Transilvania de Nord al țării, duce la această constatare.

COMPARAȚIE ÎNTRE INVENTARUL MORT NUMĂRAT ÎN 1948 ȘI ÎN 1941

Denumirea mașinilor și uneltelor agricole	Teritoriul fără Transilvania de Nord	
	1948	1941
Care, căruțe	1.376.819	1.191.254
Pluguri	1.104.697	1.083.018
Grape de fier	655.636	752.063
Semănătoare	61.529	58.589
Secerătoare	41.701	39.345

Cu atât mai mult, inventarul mort declarat la recensământul din 1948 este superior și celui estimat în 1946. Diferențele, considerabile mai ales în cazul pompelor de stropit, al carelor și al căruțelor, al vânturătoarelor și al batozelor, se datoresc probabil cu deosebire metodei de culegere. Din cauza secetei, anii 1946 și 1947 n-au fost prea favorabili unei refaceri și îmbunătățiri a utilajului.

COMPARAȚIE ÎNTRE INVENTARUL MORT DECLARAT LA RECENSĂMÂNT ȘI CEL ESTIMAT GLOBAL ÎN 1946

Denumirea mașinilor și uneltelor	Recensământul 1948	Estimat 1946	Diferența față de 1946	
			Cifre absolute	%
Mii de bucăți				
Tractoare	10,8	9,6	+1,2	+12,5
Pluguri	1.346	1.186	+160	+13,5
Semănătoare	74	73	+1	+1,4
Prășitoare	311	*67	—	—
Secerătoare	42	36	+6	+16,7
Batoze	18	14	+4	+28,6
Vânturătoare	52	38	+14	+36,8
Trioare	22	18	+4	+22,2
Pompe de stropit	132	89	+43	+48,3
Tocătoare	41	—	—	—
Grape de fier	859	852	+7	+0,8
Care, căruțe	1.616	1.205	+411	+34,1

* Numai cele mecanice.

Gradul de uzură al mașinilor și uneltelor n-a putut fi consemnat nici în 1941, nici la 1948.

Cartograma ne arată că plugurile sunt mai frecvente în trei regiuni: în sud-estul Transilvaniei, adică în regiunea care se distinge și în privința bovinelor și

porcinelor, într-un brâu de județe care se întinde din Caraș spre Hunedoara și de-a lungul Dunării până în Vlașca și în Dobrogea. În întâia dintre aceste regiuni, Făgărașul dispune de peste 70 pluguri la 100 exploatații, Odorheiul de 65 și alte câteva județe, în rândul cărora intră ca un avanpost și Someșul, de peste 50 la 100 de exploatații. Într-a doua se găsește în frunte Romanațiul cu 58 pluguri la 100 de exploatații; într-a treia se găsește cu peste 50 pluguri la 100 de exploatații, adică cu un plug la 2 exploatații, Constanța. Județele din răsăritul țării, din Bărăgan și din Subcarpații Munteniei sunt mai slab înzestrate cu pluguri. În Muscel, revin 14 pluguri la 100 exploatații, în Câmpulung 15, în Prahova 16, ceea ce înseamnă 1 plug la 7 exploatații.

La 1.000 ha de teren arabil revin 153 pluguri, ceea ce înseamnă un plug la 6,5 ha teren arabil.

În raport cu suprafața terenurilor arabile, Platoul Transilvaniei este mai bine înzestrat cu pluguri. Acolo un plug revine la 4 ha; în Dobrogea, cu exploatațiile ei relativ întinse, un plug revine la 15 ha de teren arabil. În genere județele de deal și de munte dispun proporțional de mai multe pluguri, datorită suprafețelor arabile reduse și a împrejurării că exploatațiile mărunte din județele de munte năzuiesc, în aceeași măsură ca exploatațiile ceva mai mari din județele de șes, să dispună fiecare de un plug propriu. În județele de câmpie densitatea plugurilor pe suprafața arabilă este mai redusă, pe de o parte pentru că aici o cotă mult mai mare dintre terenuri se ară, pe de alta pentru că plugul este înlocuit în parte de tractor.

Proporția plugurilor la 100 exploatații agricole

Celelalte mașini și unelte agricole sunt mult mai rare în raport cu suprafața arabilă. Prășitoarea revine în medie la 28 ha, semănătoarea în medie la 118 ha, secerătoarea la peste 200 ha, tractorul la 800 ha.

DENSITATEA MAȘINILOR ȘI UNELTELOR AGRICOLE ÎN 1948 ÎN RAPORT CU SUPRAFAȚA ARABILĂ

Denumirea mașinilor și uneltelor agricole	Numărul	Proporția la 1.000 ha teren arabil
Tractoare	10.754	1,2
Pluguri	1.346.270	153,6
Prășitoare	311.821	35,6
Semănătoare	74.256	8,5
Secerătoare	42.489	4,8

Carele și căruțele sunt mai frecvente în Transilvania, Crișana și Banat și în șesul Dunării cu Dobrogea.

Județul Roman, ale cărui exploatații sunt mai bine înzestrate cu cai, constituie o insulă în mijlocul Moldovei și atunci când e vorba de înzestrarea cu căruțe.

Brațele de muncă. Spre a obține date asupra mâinii de lucru folosite în cursul unui an agricol, au fost cerute informații asupra muncii depuse în fiecare exploatație în cursul anului 1946/47. Întrucât între sfârșitul acestuia și data recensământului nu au intervenit schimbări însemnate în privința populației,

Proporția carelor și căruțelor la 100 exploatații agricole

brațele de muncă folosite în anul agricol trecut pot fi confruntate fără prea mare inconvenient cu populația numărată cu prilejul recensământului.

Trebuie ținut seamă, la acest capitol, [de] faptul că 1946/47 a fost un an de secetă precedat de un alt an de secetă. În consecință, brațele de lucru, mai ales cele străine și cele plătite, au fost, desigur, excepțional de reduse.

În anul agricol menționat, au lucrat în exploatațile agricole incluse în rezultatele provizorii, 8,0 milioane persoane de 14–65 ani. Ținând seama că suprafața propriu-zis agricolă a țării măsoară 14.678.114 ha, iar cea arabilă 9.725.638 ha⁶, de fiecare persoană activă revin în medie 1,8 ha teren agricol și 1,2 ha teren arabil. La 100 ha suprafață agricolă revin în medie 54 persoane active în agricultură, iar la 100 ha teren arabil, 82. Densitatea cea mai ridicată pe sută de hectare de teren agricol o prezintă regiunea agrogeografică a Carpaților Munteniei și Olteniei, cu 78 persoane active, și pe cea mai scăzută Dobrogea, cu 27 persoane active. Față de terenul arabil, Bucovina prezintă densitatea cea mai mare și tot Dobrogea pe cea mai scăzută, cu 146 respectiv 32 persoane active la 100 ha teren arabil.

Rezultatele definitive ale recensământului agricol vor putea prezenta și relațiile dintre exploatațile agricole, populația activă în agricultură și populația pasivă întreținută de ea.

Datele provizorii aruncă lumină și asupra provenienței brațelor de lucru folosite în agricultură. Ele sunt furnizate mai ales de capii de exploatație și de membrii lor de familie.

Muncitorii angajați permanent, muncitorii sezonieri și muncitorii zileri intervin într-o proporție redusă.

Populația de 14–65 ani care a activat în exploatațile agricole în anul 1946/47 se cifrează la 8,0 milioane suflete. Numai 181.000 persoane din acestea se găseau în situația de muncitori angajați permanent. Iar cifra celor angajați ca muncitori sezonieri este de aproape 800.000.

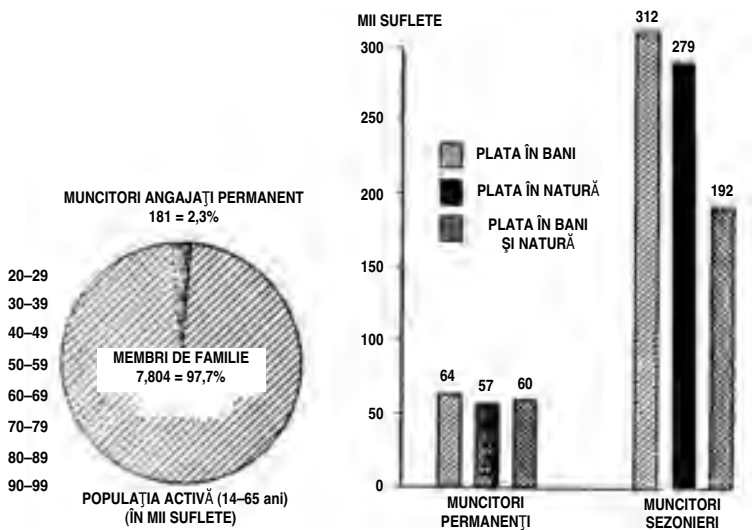
	mii suflete	%
Populația activă în exploatațile agricole (14–65 ani)	7.985	100,0
Membrii de familie activi în exploatație	7.804	97,7
Muncitori angajați cu anul	181	2,3
Muncitori sezonieri activi în exploatațile agricole	783	

Deși cifra zilelor lucrate de zileri prezintă probabil un însemnat grad de aproximație, ea arată totuși că exploatațile agricole românești, care sunt precumpănitor mărunte, nu sunt avizate aproape deloc la brațe de lucru străine.

⁶ Estimație globală obținută prin Ancheta agricolă de la 15 ianuarie 1947 întreprinsă de Institutul Central de Statistică.

Cele 3,1 milioane exploatații agricole nu au folosit în genere decât brațele de lucru ale membrilor de familie. În mijlocie, numai una dintre 17 exploatații agricole a avut salariați permanenți și numai una din 4 a recurs la muncitori sezonieri. Zile de lucru muncite de zileri au revenit în mijlocie trei, de fiecare exploatație. Numărul persoanelor active în agricultură care au lucrat în 1947 și în alte exploatații decât în cea proprie, se ridică la 1,4 milioane (18,1%) din total).

Numai parte din salariați sunt plătiți în bani. Plata în natură sau plata mixtă, în bani și natură, joacă un rol important. Muncitorii sezonieri și muncitorii zileri sunt plătiți în mai mare măsură în bani decât salariații permanenți.

Munca depusă în exploatații în cursul anului agricol 1946/47

MODUL DE RETRIBUȚIE A SALARIAȚILOR AGRICOLI ÎN ANUL 1946/47

Modul de retribuție	Salariați permanenți		Muncitori sezonieri		Zile muncite de zileri	
	Mii	%	Mii	%	Mii	%
Total	181	100,0	783	100,0	9.403	100,0
Plătiți în bani	64	35,4	312	39,9	5.996	63,9
Plătiți în natură	57	31,5	279	35,6	1.519	16,1
În bani și natură	60	33,1	192	24,5	1.888	20,0

Dintre cele 8,0 milioane persoane active în agricultură, 1,4 milioane, adică 18% au lucrat la străini. Proporția cea mai ridicată de populație activă în agricultură, care lucrează și în afara exploatației proprii, se găsește în județul Arad, iar cea mai scăzută în Brăila. În întâiul din aceste județe ea atinge 33%, probabil

datorită puținătății terenului agricol în estul muntos al județului, iar [în] celălalt numai 6%.

Relații de muncă. Aproape o treime dintre exploatații au declarat că, în anul agricol 1946/47, au muncit în diferite forme tradiționale sau moderne de asociație (clăci, împrumut de muncă etc., respectiv asociații, obști).

		%
Totalul exploatațiilor	3.096.177	100,0
Exploatații care s-au întovărășit la munci agricole	940.525	30,4
Exploatații care nu s-au întovărășit	2.155.652	69,6

Întovărășirile la munci sunt mai frecvente în Câmpia Dunării, Carpații Munteniei și Olteniei, Bucovina și Dobrogea și mai rare pe Platoul Transilvaniei, Carpații Moldovei, în Șesul Siretului și Prutului și în Șesul Tisei.

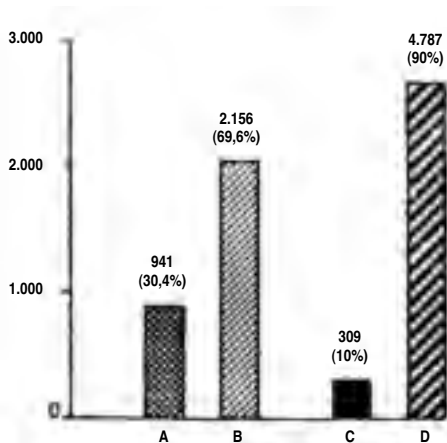
Regiunile agroeografice	Numărul exploatațiilor agricole	Exploatații		% exploatațiilor	
		care nu s-au întovărășit la munci agricole	care s-au întovărășit la munci agricole	care nu s-au întovărășit la munci agricole	care s-au întovărășit la munci agricole
ROMÂNIA	3.096.177	2.155.652	940.525	69,6	30,4
Șesul Siretului și Prutului	404.171	306.690	97.481	75,9	24,1
Carpații Moldovei	192.961	148.661	44.300	77,0	23,0
Carpații Munteniei și Olteniei	581.864	363.870	217.994	62,5	37,5
Șesul Dunării	627.880	365.643	262.237	58,2	41,8
Dobrogea	85.101	58.289	26.812	68,5	31,5
Bucovina	71.444	45.862	25.582	64,2	35,8
Platoul Transilvaniei	622.021	485.670	136.351	78,1	21,9
Șesul Tisei	510.735	380.967	129.768	74,6	25,4

Numărul de 8,8 milioane al zilelor lucrate în tovărășie arată că fiecare dintre exploatațiile care s-au asociat a lucrat în mijlocie 10 zile în tovărășie cu alte exploatații.

O zecime dintre exploatații se găsesc în raporturi de dependență față de alte exploatații prestându-le munci neplătite pentru anumite foloase (drept de pășunat, de trecere, de tăiat lemne etc.).

Totalul exploatațiilor	3.096.177	100,0
Exploatații care au prestat munci la alții pentru anume foloase	308.846	10,0
Exploatații care n-au prestat astfel de munci	2.787.331	90,0

Situația aceasta de dependență față de alte exploatații este aproape egal de frecventă în toate regiunile țării. În Bucovina și județele de munte ale Moldovei exploatațiile aflate în această situație sunt ceva mai frecvente, în Dobrogea și Câmpia Dunării cu puțin mai rare.

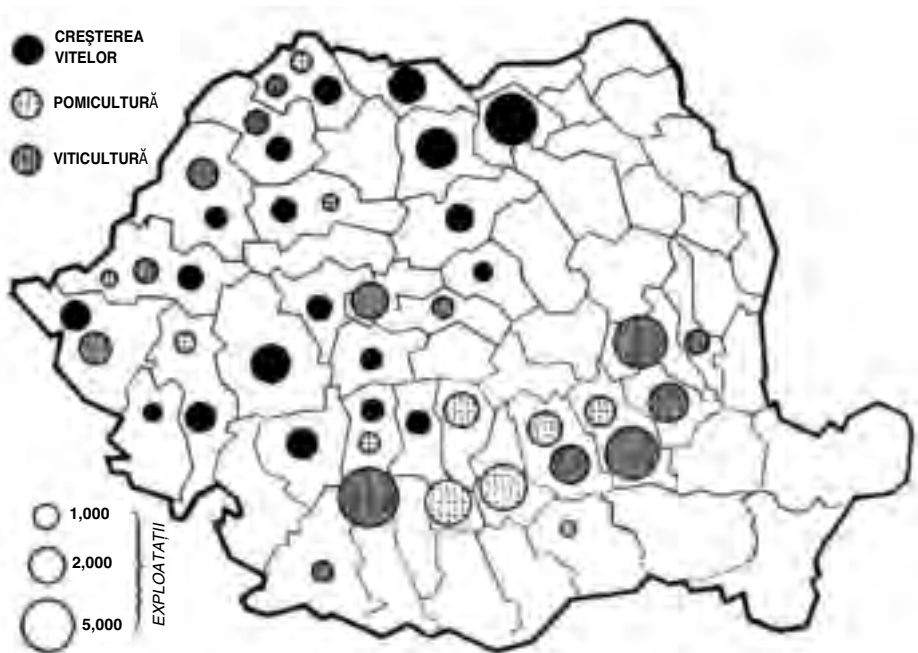

Relații de muncă între exploatațiile agricole

- A — Exploatații care s-au întovărășit la munci agricole
 B — Exploatații care nu s-au întovărășit
 C — Exploatații care au prestat munci la alții pentru anumite foloase
 D — Exploatații care nu au prestat astfel de munci

Regiunile agrogeografice	Totalul exploatațiilor	Exploatațiile		% exploatațiilor	
		care n-au prestat munci la alții pentru anume foloase	care au prestat la alții munci nesala- riate pentru anumite foloase	care nu au prestat munci la alții pentru anume foloase	care au prestat la alții munci nesala- riate pentru anumite foloase
ROMÂNIA	3.096.177	2.787.331	308.846	90,0	10,0
Șesul Siretului și Prutului	404.171	361.067	43.104	89,3	10,7
Carpații Moldovei	192.961	169.679	23.282	87,9	12,1
Carpații Munteniei și Olteniei	581.864	525.175	56.689	90,3	9,7
Șesul Dunării	627.880	571.276	56.604	91,0	9,0
Dobrogea	85.101	77.805	7.296	91,4	8,6
Bucovina	71.444	61.449	9.995	86,0	14,0
Platoul Transilvaniei	622.021	560.576	61.445	90,1	9,9
Șesul Tisei	510.735	460.304	50.431	90,1	9,9

Exploatațiile agricole specializate. Calificarea exploatațiilor agricole după ramura de specializare a fost făcută de chiar capii de exploatații sau de rencezori, ținându-se seama de ramura agricolă din care provine cea mai mare parte a veniturii. Față de acest criteriu, cifrele obținute arată, întâi de toate, ramura agricolă din care exploatațiile își trag existența și în mai mică măsură specializarea economică propriu zisă. Aproape 40.000 exploatații agricole au decla-

Numărul exploatațiilor care au declarat că subzistă din creșterea vitelor, pomicultură și viticultură (numai județele unde exploatațiile sunt mai numeroase)

rat că își trag cea mai mare parte de venit din viticultură. Numărul exploatațiilor care au declarat ca ocupație de căpetenie creșterea animalelor, este aproape identic. Cifra exploatațiilor agricole care s-au declarat precumpănitor pomicole trece de 20.000. Exploatațiile cerealiere reprezintă aproape două treimi, iar cele mixte ceva mai mult decât o treime din totalul exploatațiilor agricole.

Cartograma arată că numărul cel mai important de exploatații care s-au declarat viticole se găsește în județele din sudul și de la cotitura Carpaților, în Târnave și în județele din șesul Tisei. Exploatațiile care s-au declarat crescătoare de vite se găsesc mai ales în județele din nordul și vestul țării (Câmpulung, Năsăud, Mureș, Maramureș și apoi în toate județele de pe granița de vest până în Timiș), și în județele din jurul Hunedoarei (Severin, Caraș, Alba, Sibiu, Gorj, Vâlcea, Argeș). Exploatațiile pomicole au fost declarate mai ales în județele din Subcarpații Munteniei, din Buzău până în Vâlcea.

Ramura principală a exploatațiilor	Numărul exploatațiilor	%
Total	3.096.177	100,0
Viticole	39.258	1,3
Creșterea animalelor	36.049	1,2

Pomicole	20.721	0,7
Cerealiere	1.881.108	60,7
Altele și mixte	1.119.041	36,1

În Câmpia Dunării, în Șesul Siretului și Prutului și în Dobrogea, 90% sau aproape 90% dintre capii exploatațiilor au declarat că-și trag existența din cultura cerealelor. În Bucovina, Platoul Transilvaniei și în Carpații Munteniei și Olteniei, precum și în Carpații Moldovei, de la două treimi până la jumătate dintre capii de exploatare au arătat că exploatațiile lor sunt mixte: cerealiere, crescătoare de vite și pomicole.

Regiunile agrogeografice	Totalul exploatațiilor	Procentul exploatațiilor				
		cerealiere	de crescă- tori de vite	pomicole	viticole	altele și mixte
ROMÂNIA	3.096.177	60,7	1,2	0,7	1,3	36,1
Șesul Siretului și Prutului	404.171	84,3	0,4	0,1	1,1	14,1
Carpații Moldovei	192.961	53,1	0,7	0,3	2,8	43,1
Carpații Munteniei și Olteniei	581.864	44,5	0,8	2,3	2,6	49,8
Șesul Dunării	627.880	90,6	0,3	0,1	0,5	8,5
Dobrogea	85.101	86,4	1,3	0,1	0,7	11,5
Bucovina	71.444	26,6	6,4	0,1	—	66,9
Platoul Transilvaniei	622.021	35,4	2,3	0,3	0,8	61,2
Șesul Tisei	510.735	58,2	1,4	0,5	1,2	38,7

În lumina acestor date, agricultura românească, apare încă și în anul 1948 drept foarte puțin diferențiată.

Integrarea în economia de schimb. S-a stabilit cu prilejul recensământului, că două treimi din exploatațiile agricole și-au procurat în anul 1947 banii de care au avut nevoie prin vânzare de produse, iar o treime muncind la alții.

Produse agricole vând numai trei cincimi dintre exploatațiile agricole, în timp ce două cincimi sunt obligate să mai cumpere produse agricole, peste ceea ce produc.

MODUL DE PROCURARE A BANILOR ÎN EXPLOATAȚIILE AGRICOLE

Modul în care și-au procurat exploatațiile agricole banii	Numărul exploatațiilor	%
Total	3.096.177	100,0
Vânzări de produse	1.905.380	61,5
Muncă	1.190.797	38,5

VÂNZAREA ȘI CUMPĂRAREA DE PRODUSE AGRICOLE DE CĂTRE EXPLOATAȚII

Categoriile de exploatații	Număr	%
Total	3.096.177	100,0
Vând obișnuit*	1.801.462	58,2
Cumpără în mod obișnuit*	1.383.772	44,7

* Un număr de 92.307 dintre exploatații (2,9%) au declarat că vând obișnuit dar că totodată și cumpără în mod obișnuit produse agricole.

Exploatațiile din cele două șesuri, al Dunării și al Moldovei, își procură banii de care au nevoie, în proporție de aproximativ trei sferturi, prin vânzări de produse. În regiunile de munte și de sub munte, în Carpații Moldovei și în Bucovina, ca și în Carpații Munteniei și Olteniei, peste jumătate dintre exploatații își câștigă banii prin muncă plătită. La folosirea acestor cifre trebuie ținută în seamă situația din fiecare județ în parte, de vreme ce importanța pe care o are una sau alta din aceste surse de a procura bani nu este în funcție numai de existența sau lipsa produselor de prisos ce puteau fi vândute, ci și de existența unor posibilități de muncă. Astfel în județele industriale, Prahova, Dâmbovița, Caraș, chiar dacă produsele disponibile sunt însemnate, vor declara că-și trag veniturile din munci plătite mai mulți locuitori decât în județele cu puține posibilități de lucru neagricole. Seceta din anii anteriori poate să fi influențat și ea în oarecare măsură, în județele mai lovite, răspunsurile la această întrebare.

DATE CU PRIVIRE LA INTEGRAREA ÎN ECONOMIA DE SCHIMB A EXPLOATAȚIILOR ÎN 1948 PE REGIUNI

Regiuni agrogeografice	Exploatații agricole	Dintre 100 exploatații agricole și-au procurat banii			
		și-au procurat banii		vând obișnuit produse agricole	cumpără obișnuit produse agricole
		prin vânzări de produse	prin muncă pe bani		
ROMÂNIA	3.096.177	61,5	38,4	58,2	44,7
Șesul Siretului și Prutului	404.171	70,9	29,1	69,7	23,4
Carpații Moldovei	192.961	41,9	58,1	34,2	60,0
Carpații Munteniei și Olteniei	581.864	48,4	51,6	44,9	60,1
Șesul Dunării	627.880	75,5	24,4	73,8	25,8
Dobrogea	85.101	63,5	36,5	65,6	33,7
Bucovina	71.444	42,8	57,2	39,1	75,4
Platoul Transilvaniei	622.021	59,6	40,4	54,8	56,0
Șesul Tisei	510.735	64,0	36,0	59,6	45,1

Produsele agricole au fost desfăcute în proporții aproape egale chiar în sat, la târg sau la oraș. Târgul prevalează cu puțin, iar desfacerea la oraș se plasează la urmă.

LOCUL DE DESFACERE A PRODUSELOR AGRICOLE

Locul de desfacere	Numărul exploatațiilor	%
În sat	558.418	31,0
La târg	715.105	39,7
La oraș	527.939	29,3

Mașini și unelte și-au procurat, în anul 1947, aproape o cincime dintre exploatații (18,2%). Mai bine de jumătate dintre acestea au fost cumpărate de la cooperative, iar restul din altă parte.

MODUL DE PROCURARE A MAȘINILOR ȘI UNELTELOR AGRICOLE

De unde au fost procurate mașinile și uneltele agricole în 1947	Exploatații	%
Total	564.759	100,0
Cooperative	322.438	57,1
Din altă parte	242.321	42,9

Harta Republicii Populare Române pe județe

Elaborarea rezultatelor definitive ale recensământului agricol începe tocmai și va reclama probabil un an de muncă. Vor fi evidențiate elementele de structură ce n-au putut fi prelucrate și prezentate în faza preliminară a lucrării. Tabloul agriculturii românești, ce va fi obținut, după prelucrarea definitivă a datelor, va fi mult mai complet și va evidenția corelația ce subsistă între principalele elemente.

TABELE STATISTICE

În tabelele statistice sunt cuprinse și exploatațiile agricole declarate de ostașii aflați sub arme, capi de exploatații agricole, care nu au fost declarate la sediul lor din lipsa unui reprezentant sau prepus local.

Datele privind aceste exploatații au fost înglobate la județul unde au fost declarate, urmând ca ulterior ele să fie repartizate la localitățile unde sunt situate din punct de vedere geografic.

O dată cu repartizarea acestor exploatații pe localități, pentru a evita dubbele înregistrări se va face și o verificare amănunțită pentru a se vedea dacă nu au fost declarate și în localitățile respective de către rude.

De altfel aceste date nu sunt numeroase pentru a influența totalurile date, fiind vorba de 7.508 ha suprafață — 421 cai, 2.102 bovine, 5.905 ovine, 153 capre, 614 porci, 264 stupi și 7.856 păsări.

Nu sunt cuprinse aici nici datele privind exploatațiile agricole, declarate în altă parte decât localitatea unde sunt situate și care nu au avut un administrator sau un prepus local.

Datele privind aceste exploatații, nu au fost înscrise în formularele de centralizare de la Birourile de sector, pentru a evita dublele înregistrări, urmând ca extragerea lor și repartizarea pe localități să se facă la București.

Până la această dată, au fost repartizate numai exploatațiile declarate de proprietarii care locuiesc în Municipiul București, unde au fost cele mai numeroase.

Au fost eliminate erorile de tipar din tabelele statistice apărute în revista „Probleme Economice“. La tabela „Animalele domestice“, de la p. 516 s-au înlocuit toate cifrele din coloana 21 pentru următoarele regiuni agrogeografice: Șesul Dunării, Dobrogea, Bucovina, Platoul Transilvaniei și Șesul Tisei.

**I. NUMĂRUL PROPRIETĂRIILOR AGRICOLE ȘI DISTRIBUȚIA LOR DUPĂ ÎNTINDEREA TERENULUI STĂPÂNIT
 REZULTATE PROVIZORII ALE RECENSĂMÂNTULUI DIN 25 IANUARIE 1948**

Nr. crt.	REGIUNI AGROGEOGRAFICE	Suprafața totală ha	Numărul parcelelor	Numărul total al proprietarilor de terenuri agricole	REPARTIȚIA PROPRIETĂRIILOR DUPĂ MĂRIMEA PROPRIETĂȚII, Ha *									
					Până la 5.000 m ²	5.000lm ² -1 ha	1-2	2-3	3-5	5-10	10-20	20-50	Peste 50	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
	ROMÂNIA	20.660,704	20.321,022	5.501,138	901,016	1.100,852	1.472,785	838,286	697,318	363,678	88,335	23,698	15,170	
	Șesul Siretului și Prutului	2.182,519	2.179,863	699,812	72,261	126,177	203,594	127,127	107,878	51,400	8,077	1,928	1,370	
1	Dorohoi	212,884	227,365	83,834	12,240	16,705	24,007	13,615	11,055	4,515	473	122	102	
2	Boșoani	250,858	273,991	93,392	10,752	19,923	29,568	15,487	12,248	4,395	652	225	162	
3	Iași	321,626	241,559	80,132	7,104	12,782	22,637	15,556	12,908	7,540	1,156	267	182	
4	Roman	180,478	261,240	69,228	8,084	15,565	21,806	11,803	8,363	2,752	511	210	134	
5	Vaslui	176,237	185,868	58,326	4,429	10,716	19,436	10,222	8,833	3,846	587	138	129	
6	Fălciu	167,277	154,363	47,900	3,321	7,444	13,351	10,161	8,644	4,229	566	91	93	
7	Tutova	205,745	181,290	58,726	3,941	9,086	16,176	11,923	10,812	5,564	893	178	153	
8	Covurlui	224,542	173,747	52,648	2,470	6,629	12,125	10,123	11,807	7,692	1,336	314	152	
9	Teceu	198,746	225,094	66,498	6,563	11,588	18,824	12,598	10,773	4,965	894	186	107	
10	Râmnicu Sărat	244,126	255,146	89,118	12,357	15,739	25,664	15,639	12,435	5,902	1,029	197	156	
	Carpații Moldovei	1.282,284	1.185,579	318,302	52,848	72,369	93,088	48,301	35,764	12,796	2,084	526	526	
11	Baa	193,315	230,000	64,543	10,894	13,926	19,113	9,850	7,856	2,416	327	77	84	
12	Neamț	397,736	257,664	82,326	12,731	21,190	25,041	11,909	8,144	2,737	368	106	100	
13	Bacău	384,115	422,144	98,490	17,516	21,727	27,817	15,028	10,910	4,321	852	161	160	
14	Puna	307,118	275,771	72,943	11,707	15,526	21,119	11,514	8,854	3,322	537	182	182	
	Carpații Munt. și Olteniei	2.718,743	3.652,866	1.044,482	253,584	260,733	275,348	124,171	82,521	34,727	8,255	3,017	2,126	
15	Buzău	422,425	435,534	139,625	29,295	28,105	38,219	18,744	14,858	7,571	1,839	656	338	
16	Prahova	384,041	516,138	165,310	50,263	45,106	40,446	15,032	9,601	3,695	781	382	324	
17	Dâmbovița	272,268	459,194	152,202	48,315	42,538	37,968	13,018	6,738	2,519	629	248	229	
18	Muscel	216,694	220,315	69,824	25,472	18,763	14,812	4,988	3,288	1,498	545	238	220	
19	Argeș	368,783	449,720	127,561	28,999	30,368	34,038	15,508	11,579	5,171	1,191	394	313	
20	Vâlcea	336,829	574,609	129,097	38,409	38,408	33,782	13,971	9,062	3,563	843	370	219	
21	Gorj	334,617	499,138	104,530	18,621	21,992	30,014	17,764	10,329	4,208	1,089	391	242	
22	Mehedinți	383,087	498,218	155,893	23,640	35,453	46,069	25,146	17,066	6,502	1,338	438	241	
	Șesul Dunării	3.817,965	3.606,222	1.323,135	197,020	282,425	399,616	215,426	145,357	62,580	12,142	5,237	3,332	
23	Doji	602,735	741,127	243,234	37,157	52,173	76,442	40,856	25,619	8,397	1,466	700	424	
24	Romanși	303,324	443,449	144,074	24,931	34,179	43,592	21,649	13,023	4,923	1,176	410	191	
25	Olt	228,949	326,493	98,114	13,390	19,338	31,198	16,259	12,187	4,358	947	273	164	
26	Teleorman	428,549	565,533	202,424	26,294	48,919	67,730	31,026	19,981	6,934	1,025	266	249	
27	Vlașca	362,629	442,026	158,616	23,940	35,652	54,123	24,537	14,847	4,479	610	213	215	
28	Ifov	906,262	589,350	250,078	52,121	58,633	66,264	35,540	20,954	9,657	2,779	2,118	1,612	
29	Ialomița	611,677	333,455	147,754	13,011	21,939	39,144	29,453	25,272	15,264	2,792	582	297	
30	Braila	373,840	164,789	78,841	6,176	11,592	21,123	16,106	13,474	8,568	1,347	275	180	

Nr. crt.	REGIUNI AGROGEOGRAFICE	Suprafața totală ha	Numărul parcelelor	Numărul total al proprietăților de terenuri agricole	REPARTIȚIA PROPRIETĂȚILOR DUPĂ MĂRIMEA PROPRIETĂȚII, Ha *)									
					Până la 5.000 m ²	5.001m ² – 1 ha	1–2	2–3	3–5	5–10	10–20	20–50	Peste 50	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
31	Dobrogea	1.102.291	394.934	157.303	11.127	19.518	25.809	21.768	30.146	29.772	16.433	2.233	497	
32	Tulcea	488.234	169.740	65.282	7.245	12.975	13.504	9.260	9.617	7.603	4.583	357	138	
33	Constanța	614.057	225.194	92.021	3.882	6.543	12.305	12.508	20.529	22.169	11.850	1.876	359	
34	Bucovina	512.988	341.851	119.164	27.063	32.384	31.794	12.275	7.978	4.437	1.971	934	328	
35	Câmpulung	290.412	71.613	30.939	6.315	5.050	6.164	3.713	3.815	3.151	1.702	839	190	
36	Suceava	102.247	157.828	48.337	10.651	15.346	14.034	5.012	2.418	6.633	107	44	92	
37	Rădăuți	120.329	112.410	39.888	10.097	11.988	11.596	3.550	1.745	6.553	162	51	46	
38	Platoul Transilvaniei	5.333.759	5.917.341	1.021.976	161.883	166.722	239.254	162.628	164.719	92.155	24.618	5.969	4.028	
39	Mureș	337.897	467.905	101.583	16.366	16.405	21.648	22.242	14.027	7.601	2.235	661	398	
40	Cluj	377.956	54.470	58.470	8.427	7.381	11.222	8.000	8.780	7.291	2.531	672	166	
41	Odohei	220.915	440.090	40.382	4.873	4.859	7.351	6.271	7.241	6.786	2.163	452	186	
42	Tret Scanne	368.640	224.936	47.307	9.104	7.822	10.120	6.518	6.281	4.764	1.742	620	336	
43	Brașov	277.883	144.693	40.918	7.679	7.122	9.464	5.427	5.162	5.162	586	168	148	
44	Făgăraș	218.100	479.864	35.586	2.250	3.379	8.379	7.361	9.317	4.136	516	65	183	
45	Târnava Mare	246.265	222.609	40.579	5.057	4.365	10.191	5.435	8.574	6.079	549	135	194	
46	Târnava Mică	174.510	313.110	53.266	7.814	8.515	12.866	8.698	8.703	3.819	2.441	223	187	
47	Sibiu	314.641	392.686	54.428	10.600	8.710	12.218	9.322	10.215	2.661	432	124	146	
48	Alba	296.373	393.408	78.443	18.743	15.740	19.310	10.413	8.711	4.038	946	289	253	
49	Hunedoara	595.394	758.795	110.833	19.750	21.778	27.652	16.018	13.644	8.377	2.482	621	511	
50	Turda	291.128	321.440	66.005	10.398	12.180	16.969	9.734	9.351	5.361	1.426	369	217	
51	Cluj	425.306	467.113	99.623	14.320	17.366	26.224	16.283	13.702	8.340	2.311	588	489	
52	Somes	324.040	475.296	105.201	13.186	17.021	24.064	14.765	24.788	8.346	2.218	521	292	
53	Năsăud	394.545	242.756	5.385	5.285	6.663	11.208	9.309	9.953	5.456	989	215	176	
54	Maramureș	270.166	204.648	43.998	7.931	7.416	10.168	6.832	6.270	3.938	1.051	246	146	
55	Sesul Tisei	3.710.155	3.042.366	816.964	125.230	140.524	204.282	126.590	122.955	75.811	14.755	3.854	2.963	
56	Satu-Mare	354.091	379.177	93.177	14.359	17.726	26.270	13.368	11.348	7.044	1.773	477	352	
57	Sătaș	417.301	562.306	134.028	19.070	24.642	36.584	22.175	16.605	10.863	2.806	789	494	
58	Bihor	689.152	586.624	168.939	28.549	34.348	47.679	25.455	19.347	9.763	2.176	699	723	
59	Arad	548.142	445.252	139.298	24.875	24.598	35.112	22.272	17.642	11.788	1.961	591	429	
60	Timiș-Torontal	644.093	500.771	131.715	15.004	11.779	21.952	19.394	34.511	23.636	4.020	933	486	
61	Caras	398.340	251.385	65.019	10.390	11.822	15.563	10.142	9.993	5.825	1.000	137	147	
62	Severin	659.036	316.851	84.748	12.983	15.409	20.622	13.784	13.509	6.892	1.019	228	302	

* Limita superioară este inclusă în interval

**2. NUMĂRUL EXPLOATAȚILOR AGRICOLE ȘI DISTRIBUȚIA LOR DUPĂ ÎNTINDEREA TERENULUI EXPLOATAT
 REZULTATE PROVIZORII ALE RECENSĂMÂNTULUI DIN 25 IANUARIE 1948**

Nr. crt.	REGIUNI AGROGEOGRAFICE JUDEȚE	Numărul total al exploatațiilor agricole	REPARTIȚIA EXPLOATAȚILOR DUPĂ MĂRIME, Ha *)									
			Până la 5.000 m ²	5.000 m ² -1 ha	1-3	3-5	5-10	10-20	20-50	Peste 50		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11		
	ROMÂNIA	3.096.177	233.153	296.321	1.106.754	707.001	551.090	153.516	34.222	14.120		
1	Șesul Siretului și Prutului	404.171	14.659	27.376	142.112	113.112	84.868	17.665	2.917	1.462		
2	Dorohoi	44.953	1.218	13.369	17.399	13.369	8.501	1.085	8.501	106		
3	Boșoani	53.103	2.701	3.422	21.258	14.855	9.200	1.273	933	161		
4	fași	46.640	1.422	2.838	15.060	12.723	11.438	2.618	398	143		
5	Roman	38.722	1.390	3.483	16.146	10.727	5.702	929	190	155		
6	Vaslui	36.177	1.044	2.638	14.670	9.552	6.591	1.316	221	145		
7	Fălciu	29.148	826	1.619	9.119	8.762	7.105	1.449	172	96		
8	Tutova	34.412	963	1.934	10.457	9.665	8.644	2.221	349	179		
9	Covurlui	32.967	838	1.550	8.145	9.594	6.884	2.540	451	165		
10	Teacui	39.490	1.628	2.712	13.948	10.968	7.928	1.839	343	124		
11	Râmnicu Sărat	48.559	2.629	4.090	15.910	12.897	10.075	2.395	375	188		
12	Carpații Moldovei	192.961	14.207	22.614	84.125	43.968	22.865	3.898	750	534		
13	Băia	37.665	1.460	3.533	17.214	9.759	4.830	682	95	92		
14	Neamț	48.229	3.588	5.491	21.658	11.116	5.405	743	125	103		
15	Bacău	61.373	5.521	8.321	26.405	12.371	6.885	1.416	295	159		
16	Putna	45.694	3.638	5.269	18.848	10.722	5.745	1.057	235	180		
17	Carpații Munteniei și Olteniei	581.864	60.969	83.798	245.626	106.996	62.789	15.043	4.332	2.311		
18	Buzău	78.797	5.871	8.756	30.749	17.029	11.782	3.335	911	364		
19	Prahova	108.302	17.262	22.474	47.383	13.526	5.735	1.136	443	343		
20	Diâmbovița	85.809	10.235	13.387	41.241	12.079	5.122	1.053	397	295		
21	Muscel	41.202	7.558	8.302	17.323	4.512	2.307	681	295	224		
22	Argeș	68.710	6.057	8.550	28.852	13.488	8.548	2.239	650	326		
23	Vâlcea	65.776	6.488	8.769	28.663	12.737	7.019	1.559	359	182		
24	Gorj	56.215	4.164	5.957	22.895	7.719	1.989	1.989	599	274		
25	Mehedinți	77.053	3.334	5.603	28.520	21.007	14.557	3.051	678	303		
26	Șesul Dunării	627.880	24.541	43.374	228.011	170.460	125.317	27.820	5.845	2.512		
27	Doj	117.852	4.862	8.231	43.466	33.947	22.278	3.814	832	422		
28	Romanați	66.971	2.115	4.134	25.935	18.690	12.284	2.895	655	263		
29	Olt	49.349	1.645	1.830	18.330	13.856	9.456	2.139	484	192		
30	Teleorman	90.032	2.486	4.520	32.727	26.411	19.632	3.391	545	320		
31	Vlașca	76.968	3.028	4.805	31.636	21.454	13.365	1.961	425	294		
32	Ilfov	108.292	7.543	12.494	46.880	23.141	14.102	3.026	701	405		
33	Ialomița	77.773	1.891	19.427	21.745	12.745	22.270	6.780	1.512	425		
34	Brașta	40.643	971	11.216	9.610	11.216	11.930	3.814	691	191		
35	Dobrogea	85.101	3.204	3.447	13.658	14.790	24.545	19.416	5.204	837		
36	Tulcea	35.385	2.463	2.577	8.491	6.383	8.337	6.167	1.009	158		
37	Constanța	49.516	741	870	5.167	8.407	16.208	13.249	4.195	679		

Nr. crt.	REGIUNI A GROGEOGRAFICE JUDEȚE	Numărul total al exploatațiilor agricole	REPARTIȚIA EXPLOATAȚIILOR DUPĂ MĂRIME, Ha *									
			Până la 5.000 m ²	5.000m ² -1 ha	1-3	3-5	5-10	10-20	20-50	Peste 50		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11		
33	Bucovina	71.444	7.854	9.652	33.199	11.149	5.987	2.159	1.074	970		
34	Câmpulung	20.353	3.245	2.199	5.942	2.958	2.984	1.727	1.003	295		
35	Suceava	27.744	2.232	3.790	14.969	4.893	1.614	190	20	36		
36	Rădăuți	23.347	2.377	3.663	12.288	3.298	1.389	242	51	39		
37	Platoul Transilvaniei	622.021	59.339	59.421	192.672	136.746	124.067	37.974	8.284	3.518		
38	Mureș	65.113	7.372	7.322	22.836	13.175	10.023	3.208	861	316		
39	Cluj	33.715	3.040	2.388	8.162	7.297	8.212	3.476	950	190		
40	Odorhei	27.651	2.046	2.166	6.841	5.524	6.964	3.192	711	207		
41	Trei Scutne	29.473	3.415	3.423	8.376	5.213	5.543	2.423	815	265		
42	Brașov	24.556	2.388	2.670	7.116	4.692	6.455	953	161	121		
43	Făgăraș	20.826	1.569	926	3.201	5.744	7.280	1.875	96	135		
44	Tâmbava Mare	31.323	3.700	3.264	7.348	7.084	8.273	1.320	181	153		
45	Tâmbava Mică	33.961	3.553	3.180	9.879	8.277	7.314	1.357	229	172		
46	Sibiu	34.244	4.131	3.068	10.309	10.089	5.375	985	168	119		
47	Alba	42.750	4.399	4.620	15.706	9.127	6.534	1.727	389	248		
48	Hunedoara	62.824	5.950	5.897	20.251	13.968	11.828	3.761	743	426		
49	Turda	41.271	3.600	4.606	14.665	8.162	7.170	2.353	515	200		
50	Cluj	59.661	4.742	5.474	21.197	12.846	10.582	3.623	803	394		
51	Somes	50.801	3.102	4.545	16.617	10.636	10.431	4.191	992	287		
52	Năsăud	31.641	2.070	2.150	9.075	8.725	7.054	2.045	366	156		
53	Maramureș	32.211	4.262	3.722	11.093	6.187	5.029	1.485	304	129		
54	Șesul Tisei	510.735	48.380	46.639	167.351	109.780	100.652	29.541	5.816	2.576		
55	Satu Mare	61.322	4.946	7.051	24.953	11.318	9.013	3.002	692	347		
56	Sălaj	84.858	5.896	9.239	33.159	17.029	13.463	4.554	1.124	394		
57	Bihor	105.327	8.927	11.124	43.319	21.868	14.931	3.731	796	631		
58	Arad	80.777	7.756	7.123	28.048	18.999	13.952	3.638	875	386		
59	Timiș-Torontal	96.975	13.747	5.816	15.635	21.530	29.325	8.784	1.694	444		
60	Caraș	35.510	3.404	3.130	9.544	7.735	8.445	2.811	299	142		
61	Severin	45.966	3.704	3.156	12.693	11.301	11.523	3.021	336	232		

* Limita superioară este inclusă în interval.

**3. SUPRAFAȚA EXPLOATATĂ PE CATEGORII DE TERENURI
 REZULTATE PROVIZORII ALE RECENSĂMÂNTULUI DIN 25 IANUARIE 1948**

Nr. crt.	REGIUNI AGROGEOGRAFICE JUDEȚE	2	3	4	5	Totalul suprafeței exploatațiilor		8	9	10	Vii		13	14	15	16				
						Numărul parcelor	Ha				Arabil	Grădini de zarzavat irigate					Fânețe naturale	Pășuni	Producători direcți	
																			Altoite	12
1	ROMANIA		3.136.848	3.096.177	20.327.399	19.198.500	8.767.218	23.703	1.486.611	2.429.343	105.233	101.347	124.479	4.829.971	360.179	970.216				
						2.133.075	1.340.349	3.063	96.779	264.605	13.551	26.919	6.653	228.292	55.509	97.355				
1	Șesul Siretului și Prutului		408.492	404.171	2.130.603	1.130.075	1.340.349	3.063	96.779	264.605	13.551	26.919	6.653	228.292	55.509	97.355				
	Dorohoi		46.486	44.953	226.945	140.732	140.732	110	12.779	27.206	28	278	432	16.215	5.921	8.226				
2	Botoșani		53.103	53.103	276.271	252.706	157.649	245	13.620	35.422	241	816	584	28.945	6.735	8.449				
3	Iasi		47.913	46.640	238.037	147.633	339	26.135	43.052	2.058	1.587	1.096	1.096	21.923	6.561	13.155				
4	Roman		39.086	38.722	210.588	173.696	108.597	245	7.832	17.715	106	726	561	28.505	4.079	5.330				
5	Vaslui		36.177	36.177	185.005	180.406	109.505	229	8.600	22.889	319	3.060	530	22.190	5.768	7.374				
6	Fălcu		29.243	29.148	160.405	167.740	96.771	485	10.118	21.917	1.298	2.787	386	21.618	4.618	7.742				
7	Tutova		34.561	34.412	166.952	210.439	134.956	357	3.666	25.066	585	4.414	345	26.335	5.360	9.355				
8	Covurlui		33.270	32.967	176.241	160.640	160.640	379	2.679	16.518	715	3.994	216	7.439	4.732	18.492				
9	Iteciu		40.094	39.490	232.196	201.817	130.060	232	2.434	19.072	2.294	6.057	370	25.999	5.495	9.804				
10	Râmnicu-Sărat		48.559	48.559	257.963	254.943	153.806	442	8.916	35.748	5.907	3.200	2.133	29.123	6.240	9.428				
						1.257.828	342.296	1.054	94.091	128.718	14.123	5.039	2.725	594.112	17.380	58.290				
11	Baia		37.665	37.665	231.749	198.220	87.866	73	14.300	18.633	27	144	855	65.353	3.394	7.575				
12	Neamț		48.229	48.229	261.163	395.926	131	35.587	35.207	35.207	30	71	601	225.226	4.479	15.388				
13	Bacău		61.450	61.373	413.750	374.309	98.131	187	23.440	40.232	556	2.962	720	186.994	5.521	15.566				
14	Puma		46.434	45.694	274.193	289.373	77.093	663	20.764	34.646	13.510	1.862	549	116.539	3.986	19.761				
						2.675.474	998.038	4.674	171.953	320.358	24.627	17.216	67.390	854.013	57.031	160.174				
15	Buzău		80.057	78.797	398.321	419.473	193.958	1.127	24.726	52.832	6.345	5.246	8.813	98.391	9.090	18.945				
16	Prahova		108.302	108.302	503.877	368.797	133.982	1.495	27.975	47.810	7.204	1.140	9.526	116.696	9.736	13.233				
17	Dâmbovița		85.809	85.809	468.977	295.826	630	13.508	27.344	27.344	796	990	11.162	77.948	9.277	8.504				
18	Muscel		41.202	41.202	213.486	197.657	22.285	90	24.191	29.679	1.280	167	11.114	97.472	6.652	8.727				
19	Argeș		68.883	68.710	456.645	383.683	135.362	201	18.612	46.273	151	282	12.016	135.056	7.192	28.538				
20	Vâlcea		65.757	65.776	587.772	280.341	83.613	190	20.145	35.016	6.969	542	6.775	101.430	5.935	19.726				
21	Gorj		56.910	56.215	339.626	326.147	83.415	326	30.026	38.538	490	2.857	4.380	142.595	4.084	32.915				
22	Mehedinți		77.845	77.053	561.672	400.071	209.756	615	12.770	42.866	1.392	5.992	3.604	84.425	9.065	29.586				
						3.403.780	2.463.887	7.557	53.478	267.559	15.195	34.106	10.004	309.700	94.441	147.763				
23	Șesul Dunării		644.859	627.880	3.591.980	3.403.780	2.463.887	7.557	53.478	267.559	15.195	34.106	10.004	309.700	94.441	147.763				
	Doji		117.848	117.852	767.416	582.671	403.154	999	11.198	35.607	5.138	7.120	1.143	78.845	15.556	23.911				
24	Romaniați		67.753	66.971	475.093	328.360	244.907	724	5.315	16.334	4.203	2.904	1.253	33.240	10.503	8.977				
25	Olt		49.223	49.349	312.611	231.996	172.491	283	2.087	16.391	1.172	1.916	3.598	17.711	7.938	8.409				
26	Teleorman		91.517	90.032	569.677	443.830	354.239	667	6.614	31.884	839	6.655	244	13.792	9.202	9.323				
27	Vlașca		77.906	76.968	446.567	367.595	277.426	915	6.404	22.853	551	5.065	449	32.870	11.739	9.323				

Nr. crt.	REGIUNI AGROGEOGRAFICE JUDEȚE	Numărul gospodăriilor care se ocupă cu agricultura	Numărul exploata-tilor agricole	Numărul parcelelor	Totalul suprafeței exploatațiilor		Arabil	Grădini de zarzavat irigate	Fânețe naturale	Pășuni	Vii		Livezi cu pomi	Păduri	Curți	Alte terenuri și neproduc-tive
					Ha	Ha					Altoite	Producători direcți				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	16
28	Ilfov	120.662	108.292	512.925	465.856	345.970	2.146	3.264	17.210	2.261	4.726	2.361	55.776	14.732	16.410	16
29	Ialomița	79.071	77.773	345.292	634.014	443.696	1.155	3.636	77.413	585	3.758	711	47.077	13.433	42.550	16
30	Brațila	40.879	40.643	162.399	349.458	222.004	668	14.960	49.867	446	1.962	335	24.487	6.748	27.981	16
31	Dobrogea	84.927	85.101	388.529	988.332	678.153	4.198	9.932	98.044	2.728	5.706	1.006	55.767	17.461	115.337	16
32	Tulcea	35.309	35.585	158.656	387.246	209.651	3.469	7.758	34.318	1.502	1.938	354	35.625	6.677	85.954	16
33	Constanța	49.618	49.516	229.873	601.086	468.502	729	2.174	63.726	1.226	3.768	652	20.142	10.784	29.383	16
34	Bucovina	71.616	71.444	351.643	489.242	101.248	151	60.199	60.751	9	6	408	240.029	4.046	22.395	16
35	Cămpulung	20.185	20.353	70.288	7.882	2.872	136	47.981	47.546	2	2	52	168.738	934	14.284	16
36	Suceava	167.313	167.313	88.276	88.276	53.041	136	5.075	5.569	4	1	273	19.905	1.773	2.496	16
37	Rădăuți	23.505	23.347	114.042	113.633	40.325	10	7.143	7.726	3	3	83	51.386	1.339	5.615	16
38	Placoul	633.890	622.021	5.921.343	4.813.101	1.281.240	1.443	733.719	809.878	14.066	1.836	17.527	1.667.234	57.358	228.800	16
39	Transilvaniei	65.414	65.113	456.401	519.501	151.373	209	49.531	76.394	1.365	556	1.283	213.056	7.015	18.719	16
40	Mureș	33.398	33.715	375.966	330.384	49.803	14	83.306	66.137	1	2	36	114.449	3.305	13.331	16
41	Cluj	28.448	27.651	444.745	221.681	60.999	34	48.923	34.846	63	82	714	61.992	2.723	11.305	16
42	Odohei	29.429	29.473	233.438	326.663	74.495	132	29.873	21.539	1	1	439	193.262	3.286	3.635	16
43	Trei Scame	25.468	24.556	134.964	214.912	46.227	94	32.678	34.894	43	12	438	89.724	2.231	8.571	16
44	Brașov	21.171	20.826	489.351	205.353	65.625	12	40.019	32.095	79	67	392	56.782	2.183	8.099	16
45	Făgăraș	32.500	31.323	255.613	233.091	75.842	110	33.847	44.807	1.911	136	681	61.534	3.145	11.078	16
46	Târnava Mare	34.967	33.961	329.358	170.772	92.072	77	20.072	23.423	3.501	170	344	20.726	4.092	6.295	16
47	Târnava Mică	36.051	34.244	384.458	285.586	72.013	82	35.400	52.656	1.509	173	1.535	107.308	3.304	11.706	16
48	Sibiu	43.411	42.750	398.419	262.280	83.947	197	33.750	42.506	3.132	135	1.286	76.926	3.527	16.874	16
49	Alba	63.367	62.824	773.778	538.708	100.025	119	66.633	95.063	263	130	2.113	230.923	5.297	38.142	16
50	Hunedoara	41.672	41.271	322.274	75.842	93.003	75	36.554	49.983	657	53	855	76.218	3.474	12.851	16
51	Turda	61.832	59.661	458.666	375.863	135.310	149	60.997	70.272	3.19	211	1.476	80.360	5.416	21.853	16
52	Cluj	51.105	50.801	451.505	309.745	100.760	44	49.668	62.266	373	126	2.107	71.401	4.698	18.302	16
53	Someș	32.762	31.641	203.009	288.816	51.418	62	53.079	66.290	837	82	1.677	96.014	2.218	17.139	16
54	Năsăud	32.895	32.211	209.398	256.023	28.328	33	59.889	36.707	12	—	2.151	116.559	1.444	10.900	16
55	Maramureș	513.746	510.735	3.045.549	3.437.668	1.562.007	1.563	266.460	479.430	20.934	10.719	18.676	880.824	56.953	140.102	16
56	Sesul Tisei	61.136	61.322	379.931	351.700	135.589	97	42.745	54.894	1.168	1.098	3.104	89.931	5.829	17.245	16
57	Sana-Mare	85.736	84.858	568.407	413.219	222.295	145	37.287	59.368	3.650	3.061	1.851	58.079	9.209	18.274	16
58	Sălaj	105.486	105.327	580.578	669.732	274.038	347	37.741	114.205	3.807	2.353	1.129	204.343	9.963	21.806	16
59	Bihor	82.966	80.777	440.084	515.774	259.119	247	23.414	72.003	4.690	305	1.526	124.429	10.545	19.396	16
60	Arad	98.747	96.975	517.868	638.822	473.657	575	27.689	53.209	6.788	1.758	1.968	179.420	12.998	18.828	16
61	Timiș-Torontal	35.828	35.510	255.890	397.513	108.093	56	38.001	56.262	532	1.492	3.678	179.420	4.277	26.579	16
62	Cereș	45.847	45.966	302.791	411.008	87.216	96	59.583	69.489	299	652	5.420	185.270	4.132	17.974	16

4. ANIMALELE DOMESTICE AFLATE REZULTATE PROVIZORII ALE

Nr. crt.	REGIUNI AGROGEOGRAFICE ȘI JUDEȚE	NUMĂRUL						
		Cai			Boi și bivoli			
		Total	Peste 3 ani	Sub 3 ani	Total	Boi-bivoli peste 2 ani	Vaci-bivolițe peste 2 ani	Sub 2 ani
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	ROMÂNIA	938.786	754.617	184.169	4.277.437	1.081.706	2.024.522	1.171.209
	Șesul Siretului și Prutului	70.931	60.311	10.620	525.752	145.317	223.274	157.161
1	Dorohoi	1.884	6.385	1.499	51.032	7.553	26.909	16.570
2	Botoșani	9.574	7.961	1.613	67.637	13.574	32.272	21.791
3	Iasi	6.681	5.611	1.070	78.634	25.597	29.348	23.689
4	Roman	10.927	9.329	1.598	57.243	12.915	25.305	19.023
5	Vaslui	3.065	2.611	454	47.731	14.349	18.420	14.962
6	Fălciu	4.725	4.023	702	41.384	12.499	15.497	13.388
7	Tutova	3.468	2.991	477	45.113	13.350	18.779	12.984
8	Covurlui	3.751	3.264	487	43.005	17.590	15.843	9.572
9	Teucui	5.246	4.614	632	42.573	13.902	17.863	10.808
10	Râmnicu-Sărat	15.610	13.522	2.088	51.400	13.988	23.038	14.374
	Carpații Moldovei	28.986	25.237	3.749	240.092	37.103	116.557	86.432
11	Baia	6.005	5.080	925	60.294	7.102	27.889	25.303
12	Neamț	7.165	6.124	1.041	63.519	8.521	30.087	24.911
13	Bacău	6.598	5.868	730	72.762	9.272	39.004	24.486
14	Putna	9.218	8.165	1.053	43.517	12.208	19.577	11.732
	Carpații Munteniei și Otteniei	107.824	92.607	15.217	660.575	203.592	286.578	170.405
15	Buzău	18.849	15.802	3.047	58.139	21.282	22.694	14.163
16	Prahova	20.111	17.859	2.352	76.243	14.014	44.128	18.101
17	Dâmbovița	27.678	24.089	3.589	81.927	15.258	44.618	22.051
18	Muscel	6.774	6.033	741	45.394	9.211	22.821	13.362
19	Argeș	9.937	8.473	1.464	95.297	30.973	38.813	25.511
20	Vâlcea	6.611	5.624	987	84.269	29.040	31.825	23.404
21	Gorj	5.000	4.106	894	104.747	31.089	44.122	29.536
22	Mehedinți	12.764	10.621	2.143	114.559	52.725	37.557	24.277
	Șesul Dunării	290.801	235.721	85.080	775.635	306.698	304.930	164.007
23	Dolj	18.080	14.364	3.716	169.387	76.997	55.842	36.548
24	Romanița	8.303	6.392	1.911	102.205	60.769	22.664	18.772
25	Olt	5.179	4.077	1.102	72.651	36.826	20.144	15.681
26	Teleorman	24.198	19.405	4.793	124.615	72.288	33.130	19.197
27	Viașca	50.392	40.851	9.541	87.008	31.651	39.073	16.284
28	Ilfov	78.510	66.552	11.958	84.156	6.654	60.668	16.834
29	Ialomița	69.517	54.324	15.193	77.792	10.049	44.627	23.116
30	Braïla	36.622	29.756	6.866	57.821	11.464	28.782	17.575
	Dobrogea	80.313	61.299	19.014	134.599	34.197	57.120	43.282
31	Tulcea	28.819	22.158	6.661	56.412	11.015	25.611	19.786
32	Constanța	51.494	39.141	12.353	78.187	23.182	31.509	23.496
	Bucovina	20.562	17.184	3.378	97.671	6.528	58.058	33.085
33	Cămpulung	4.428	3.630	798	40.411	4.350	22.161	13.900
34	Suceava	8.744	7.518	1.226	30.643	1.188	18.766	10.689
35	Rădăuți	7.390	6.036	1.354	26.617	990	17.131	8.496
	Platoul Transilvaniei	129.054	102.746	26.308	1.078.888	179.042	594.506	305.340
36	Mureș	10.184	8.338	1.846	102.872	9.099	61.161	32.612
37	Ciuc	6.539	5.089	1.450	64.749	5.080	36.984	22.685
38	Odorhei	10.256	7.883	2.373	48.475	4.550	29.013	14.912
39	Trei Scaune	9.019	7.031	1.988	40.436	4.199	24.583	11.654
40	Brașov	7.805	6.561	1.244	37.537	8.438	20.129	8.970
41	Făgăraș	9.210	6.522	2.688	51.663	7.504	31.434	12.725
42	Târnava Mare	7.722	6.013	1.709	58.280	8.527	33.949	15.804
43	Târnava Mică	3.785	2.961	824	50.987	7.237	32.277	11.473
44	Sibiu	12.238	9.853	2.385	52.774	13.474	27.841	11.459
45	Alba	5.447	4.248	1.199	62.420	18.711	30.998	12.711
46	Hunedoara	11.166	8.933	2.233	123.088	30.574	59.504	33.010
47	Turda	7.774	6.736	1.038	69.783	14.318	36.270	19.195
48	Cluj	8.399	6.858	1.541	105.036	18.138	58.282	28.616
49	Someș	5.023	4.099	924	98.722	10.205	55.907	32.610
50	Năsăud	7.873	6.297	1.576	63.209	11.098	31.354	20.757
51	Maramureș	6.614	5.324	1.290	48.857	7.890	24.820	16.147
	Șesul Tisei	210.315	159.512	50.803	764.225	169.229	383.499	211.497
52	Satu Mare	10.912	8.500	2.412	116.294	21.112	62.640	32.542
53	Sălaj	10.408	7.720	2.688	142.094	20.901	80.450	40.743
54	Bihor	22.793	17.143	5.650	176.155	46.026	80.494	49.635
55	Arad	46.362	35.456	10.906	110.289	29.190	50.889	30.210
56	Timiș Torontal	81.615	60.349	21.266	93.931	16.970	52.122	24.839
57	Caras	15.053	12.094	2.959	49.175	15.464	20.481	13.230
58	Severin	23.172	18.250	4.922	76.287	19.566	36.423	20.298

Notă. Nu sunt cuprinse animalele domestice utilizate la orașe în alte scopuri decât în exploatațile agricole (animale folosite la cărușie și transporturi).

**ÎN EXPLOATAȚIILE AGRICOLE
RECENSĂMÂNTULUI DIN 25 IANUARIE 1948**

ANIMALELOR					PROPOȚIA ANIMALELOR DOMESTICE LA:							100 ha supra- fața arabilă	Nr. crt.
Oii (total)	Capre (total)	Porci peste două luni	Stupi	Păsări (total)	100 exploatații								
					Cai (total)	Boi, bivoli, vacii, bivolițe	Oi-capre (total)	Porci peste 2 luni	Stupi	Păsări	Vite de muncă		
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	1	
10.935.331	571.149	1.458.938	472.312	15.918.299	30,3	138,2	371,6	47,1	15,2	514,1	20,9		
1.107.172	21.583	110.137	61.298	2.047.429	17,5	130,1	279,3	27,2	15,2	506,6	15,3		
108.245	753	6.309	5.078	216.543	17,5	113,5	242,5	14,0	11,3	481,7	9,9	1	
134.623	785	12.045	7.180	285.561	18,0	127,4	255,0	22,7	13,5	537,7	13,7	2	
121.391	884	16.880	6.457	237.029	14,3	168,6	262,2	36,1	13,8	508,2	21,1	3	
148.901	536	13.584	6.915	236.535	28,2	147,8	385,9	35,1	17,8	610,8	20,5	4	
112.812	1.275	11.927	8.036	206.964	8,5	131,9	315,4	33,0	22,2	572,1	15,5	5	
78.693	267	8.807	5.829	144.259	16,2	142,0	270,9	30,2	20,0	494,9	17,1	6	
87.958	1.869	9.918	6.006	180.162	10,1	131,1	261,0	28,8	17,4	523,5	12,1	7	
81.856	1.469	9.632	4.536	147.282	11,4	130,4	252,7	29,2	13,8	446,8	13,0	8	
91.210	3.477	12.138	5.878	207.351	13,3	107,8	239,8	30,7	14,9	525,1	14,2	9	
141.483	10.268	8.897	5.383	185.743	32,1	105,8	312,5	18,3	11,1	382,5	17,9	10	
583.902	25.915	50.627	25.664	763.779	15,0	124,4	316,0	26,2	13,3	395,8	18,2		
92.224	586	10.591	3.555	184.546	15,9	160,1	246,4	28,1	9,4	490,0	13,9	11	
206.287	2.565	12.480	8.144	173.753	14,8	131,7	433,0	25,9	16,9	360,3	18,5	12	
160.334	11.102	17.480	8.157	252.962	10,8	118,6	279,3	28,5	13,3	412,2	15,4	13	
125.057	11.662	10.076	5.808	152.518	20,2	95,2	299,2	22,1	12,7	333,8	26,4	14	
1.817.533	180.413	283.969	69.398	2.690.494	18,5	113,5	343,4	48,8	11,9	462,4	29,7		
219.522	27.854	21.365	9.365	331.631	23,9	73,8	313,9	27,1	11,9	420,9	19,1	15	
233.542	25.835	31.571	12.301	368.065	18,7	70,4	239,5	29,2	11,4	339,8	23,8	16	
211.095	17.399	31.547	8.252	463.323	32,2	95,5	266,3	36,8	9,6	539,9	29,0	17	
152.245	14.142	15.177	4.782	152.617	16,4	110,2	403,8	36,8	11,6	370,4	68,4	18	
271.967	23.332	37.739	7.207	319.069	14,5	138,7	429,8	54,9	10,5	464,4	29,1	19	
230.277	23.847	42.569	8.753	307.215	10,1	128,1	386,3	64,7	13,3	467,0	41,4	20	
205.938	21.133	40.821	7.196	307.307	8,9	186,3	403,9	72,6	12,8	546,7	42,4	21	
292.947	26.871	63.180	11.542	441.267	16,6	148,7	415,1	82,0	15,0	572,2	30,2	22	
2.624.119	79.384	302.218	71.257	3.761.759	46,3	123,5	430,6	48,1	11,3	599,1	22,0		
472.193	29.574	72.665	15.128	708.836	15,3	143,7	425,8	61,7	12,8	601,5	22,7	23	
268.903	10.485	48.962	7.056	441.800	12,4	152,6	417,2	73,1	10,5	659,7	27,4	24	
266.839	13.393	24.333	4.562	300.306	10,5	147,2	567,9	49,3	9,2	608,5	23,7	25	
430.792	14.658	39.215	11.294	582.605	26,9	138,4	494,8	43,6	12,5	647,1	25,9	26	
282.524	2.986	32.644	9.851	435.585	65,5	113,0	370,9	42,4	12,8	565,9	26,1	27	
251.797	3.335	37.563	12.791	565.831	72,5	77,7	235,6	34,7	11,8	522,5	21,2	28	
429.268	2.949	30.760	7.317	480.538	89,3	100,0	555,7	39,6	9,4	617,9	14,5	29	
221.803	2.004	16.076	3.258	246.258	90,1	142,3	550,7	39,6	8,0	605,9	18,6	30	
901.249	25.786	44.077	14.242	540.859	94,4	158,2	1.089,3	51,8	16,7	635,5	14,1		
318.289	19.740	15.116	11.761	155.385	81,0	158,5	949,9	42,5	3,1	436,7	15,8	31	
582.960	6.046	28.961	2.481	385.474	104,0	157,9	1.189,5	58,5	5,0	778,5	13,3	32	
184.119	1.910	21.373	11.189	272.703	28,8	136,7	260,3	29,9	15,7	381,7	23,4		
79.889	1.101	5.889	4.613	57.689	21,8	198,6	397,9	28,9	22,7	283,4	101,2	33	
59.554	472	8.209	2.896	131.844	31,5	110,4	216,4	29,6	10,4	475,2	16,4	34	
44.676	337	7.275	3.680	83.170	31,7	114,0	192,8	31,2	15,8	356,2	17,4	35	
2.622.489	124.083	304.103	131.426	2.982.274	20,7	173,4	441,6	48,9	21,1	479,4	22,0		
195.166	5.165	28.295	13.191	348.800	15,6	158,0	307,7	43,5	20,3	535,7	11,5	36	
109.984	2.263	9.708	5.962	96.651	19,4	192,0	332,9	28,8	17,7	286,7	20,4	37	
115.656	6.222	11.718	7.019	131.639	37,1	175,3	440,8	42,4	25,4	476,1	20,4	38	
128.421	3.164	14.219	4.499	141.431	30,6	137,2	446,5	48,2	15,3	479,9	15,1	39	
114.074	1.800	10.464	2.849	120.074	31,8	152,9	471,9	42,6	11,6	489,0	32,4	40	
83.388	2.785	16.626	4.988	144.455	44,2	248,0	413,8	79,8	23,9	693,6	21,4	41	
108.465	3.528	23.140	8.322	168.672	24,7	186,1	357,5	73,9	26,6	538,5	19,2	42	
112.781	1.787	21.182	8.184	231.268	11,1	150,1	337,4	62,4	24,1	681,0	11,1	43	
243.194	5.692	17.830	7.441	156.895	35,7	154,1	726,8	52,1	21,7	452,8	32,4	44	
181.324	10.523	19.702	9.188	246.910	12,7	146,0	448,8	46,1	21,5	577,6	27,3	45	
259.817	18.069	35.069	13.296	330.563	17,8	195,9	442,3	55,8	21,2	526,2	39,5	46	
170.201	5.129	20.947	9.859	208.436	18,8	169,1	424,8	50,8	23,9	505,0	22,6	47	
225.974	7.429	27.397	11.179	255.610	14,1	176,0	391,2	45,9	18,7	428,4	18,5	48	
250.623	17.307	27.259	10.254	229.174	9,9	194,3	526,2	53,7	20,2	451,1	14,2	49	
191.685	21.054	10.354	8.434	102.975	24,9	199,8	672,4	32,7	26,7	325,4	33,8	50	
131.736	12.166	10.193	6.761	68.721	20,5	151,7	446,7	31,6	21,0	213,3	46,6	51	
1.094.748	112.075	342.434	87.838	2.859.002	41,2	149,6	236,3	67,0	17,2	559,8	21,0		
94.411	14.674	25.219	8.363	234.198	17,8	189,6	177,9	41,1	13,6	381,9	21,8	52	
115.143	8.454	43.059	11.119	292.241	12,3	167,4	145,7	50,7	13,1	344,4	12,9	53	
134.664	29.088	61.145	13.579	501.339	21,6	167,2	155,5	58,1	12,9	476,0	23,1	54	
119.135	15.598	66.099	11.488	556.472	57,4	136,5	166,8	81,8	14,2	688,9	24,9	55	
263.562	14.826	100.644	17.784	794.748	84,2	96,9	287,1	103,8	18,3	819,5	16,3	56	
150.990	12.862	20.458	13.324	217.378	42,4	138,5	461,4	57,6	37,5	612,2	31,6	57	
216.843	16.573	25.810	12.181	262.626	50,4	166,0	507,8	56,2	26,5	571,3	35,0	58	

sau o vacă, un porc, câteva păsări, ținute pentru nevoile proprii ale gospodăriilor orașenești).

5. MAȘINILE ȘI UNELTELE AFLATE ÎN

REZULTATE PROVIZORII ALE

Nr. crt.	REGIUNI AGROGEOGRAFICE JUDEȚE	Numărul mașinilor și							
		Tractoare	Pluguri	Semănători	Prășitoare	Secerătoare	Batoze	Vânturătoare	Trioare
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	ROMÂNIA	10.754	1.346.270	74.256	311.821	42.489	18.198	52.064	22.473
	Șesul Siretului și Prutului	1.011	166.083	3.176	15.338	1.640	1.484	5.153	1.146
1	Dorohoi	151	18.900	341	559	38	243	448	209
2	Botoșani	170	21.027	551	914	27	237	421	154
3	Iași	96	16.429	221	576	47	133	234	76
4	Roman	155	15.544	453	821	34	199	183	142
5	Vaslui	58	14.154	125	215	38	122	246	101
6	Fălciu	20	11.117	164	672	32	45	404	47
7	Tutova	51	15.241	254	769	100	101	556	102
8	Covurlui	78	15.324	189	1.962	259	117	885	91
9	Tecuci	74	17.577	231	3.423	223	159	753	106
10	Râmnicu Sărat	158	20.770	647	5.427	842	128	1.023	118
	Carpații Moldovei	294	63.174	1.291	1.399	99	482	958	269
11	Baia	81	11.642	73	130	12	120	298	50
12	Neamț	102	14.072	111	107	9	129	104	64
13	Bacău	52	21.823	340	476	28	161	253	104
14	Putna	59	15.637	767	686	50	72	303	51
	Carpații Munteniei și Olteniei	1.077	169.468	2.783	36.338	1.958	2.362	3.232	2.637
15	Buzău	209	25.693	1.044	3.765	765	430	570	180
16	Prahova	250	17.092	429	2.214	219	188	335	208
17	Dâmbovița	226	21.131	469	7.152	123	202	240	282
18	Muscel	24	5.877	62	407	12	43	61	18
19	Argeș	113	22.477	251	7.486	447	399	684	262
20	Vâlcea	62	17.517	127	982	38	393	441	187
21	Gorj	58	21.684	135	1.113	38	336	339	191
22	Mehedinți	135	37.997	266	13.219	316	369	562	1.309
	Șesul Dunării	3.535	322.687	10.323	94.770	24.793	4.498	10.119	7.906
23	Doj	456	62.639	1.157	14.993	4.052	708	951	2.048
24	Romanați	256	38.789	699	15.356	3.310	643	1.140	1.423
25	Olt	181	25.219	360	5.889	1.204	418	540	654
26	Teleorman	451	51.406	714	13.577	7.046	715	676	1.413
27	Vlașca	387	41.860	693	3.982	1.762	777	321	849
28	Ilfov	836	46.816	1.541	16.607	1.756	613	446	787
29	Ialomița	770	39.024	3.555	14.772	3.489	516	2.527	561
30	Brăila	198	16.934	1.604	9.594	2.174	108	3.518	171
	Dobrogea	392	44.245	2.068	18.464	6.738	391	5.097	283
31	Tulcea	41	16.253	230	2.725	844	5	2.029	54
32	Constanța	351	27.992	1.838	15.739	5.894	386	3.068	229
	Bucovina	47	19.288	186	401	9	247	6.834	110
33	Câmpulung	2	3.023	2	14	—	29	368	6
34	Suceava	10	9.641	93	178	3	107	3.577	63
35	Rădăuți	35	6.624	91	209	6	111	2.889	41
	Platoul Transilvaniei	1.726	318.615	27.961	55.525	2.003	3.808	2.834	4.319
36	Mureș	186	32.263	2.018	1.831	53	305	289	498
37	Ciuc	49	19.603	227	259	37	183	35	84
38	Odorhei	58	17.968	1.076	1.452	26	141	110	255
39	Trei Scaune	130	17.106	1.339	1.143	249	224	113	281
40	Brașov	190	11.372	2.463	4.158	866	200	141	73
41	Făgăraș	63	15.109	1.641	9.260	184	216	56	244
42	Târnava Mare	55	17.521	3.442	6.068	117	284	149	313
43	Târnava Mică	114	19.908	3.823	8.149	64	193	240	360
44	Sibiu	48	16.215	2.300	7.320	106	200	95	200
45	Alba	108	20.852	3.155	5.439	51	267	206	277
46	Hunedoara	159	35.549	3.003	5.209	105	385	414	445
47	Turda	187	18.024	1.667	2.858	28	265	228	361
48	Cluj	232	28.627	592	737	75	426	332	432
49	Someș	102	27.322	262	371	13	281	265	265
50	Năsăud	42	13.056	907	1.199	23	160	121	215
51	Maramureș	3	8.120	46	72	6	78	40	16
	Șesul Tisei	2.672	242.710	26.468	89.586	5.249	4.928	17.837	5.803
52	Satu Mare	130	27.608	2.793	5.653	84	379	1.239	344
53	Sălaj	140	41.539	1.893	6.327	128	493	1.609	798
54	Bihor	172	45.349	3.741	9.712	262	623	1.588	1.018
55	Arad	555	35.904	6.079	16.200	574	721	2.933	1.125
56	Timiș Torontal	1.384	47.051	9.811	32.992	4.035	1.913	8.400	1.842
57	Caraș	89	19.694	280	11.027	84	387	1.075	333
58	Severin	202	25.565	1.871	7.675	82	412	993	343

EXPLOATAȚIILE AGRICOLE

RECENSĂMÂNTULUI DIN 25 IANUARIE 1948

uneltelor				Proporția la 100 de exploatații			La 10.000 ha arabil	Proporția la 1.000 ha arabil					Nr. crt.
Pompe de stropit	Tocătoare de nutreț	Grape de fier	Care, căruțe	Pluguri	Grape de fier	Care, căruțe	Tractoare	Pluguri	Semăna-toare	Prăși-toare	Secera-toare		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	1	
131.826	41.362	858.689	1.615.626	43,5	27,7	52,2	12,2	153,6	8,5	35,6	4,8		
11.996	3.915	90.656	187.093	41,1	22,4	46,3	7,5	123,9	2,4	11,4	1,2		
83	1.118	15.739	20.444	42,0	35,0	45,5	10,7	134,3	2,4	4,0	0,3	1	
285	989	18.482	23.945	39,6	34,8	45,1	10,7	133,4	3,5	5,8	0,2	2	
1.834	376	10.978	18.755	35,2	23,5	40,2	6,5	111,3	1,5	3,9	0,3	3	
141	579	13.279	20.030	40,1	34,3	51,7	14,2	143,1	4,2	7,6	0,3	4	
328	171	8.079	15.083	39,1	22,3	41,7	5,2	129,3	1,1	2,0	0,3	5	
1.008	89	3.354	13.654	38,1	11,5	46,8	2,0	114,9	1,7	6,9	0,3	6	
925	118	3.868	16.075	44,3	11,2	46,7	3,7	112,9	1,9	5,7	0,7	7	
807	139	4.166	16.557	46,5	12,6	50,2	4,8	95,4	1,2	12,2	1,6	8	
2.199	155	4.802	19.408	44,5	12,2	49,1	5,6	135,1	1,8	26,3	1,7	9	
4.386	181	7.909	23.142	42,8	16,3	47,7	10,2	135,0	4,2	35,3	5,5	10	
11.570	1.356	34.968	83.762	32,7	18,1	43,4	8,5	184,6	3,8	4,1	0,3		
59	503	12.477	16.818	30,9	33,1	44,7	9,2	132,5	0,8	1,5	0,1	11	
60	271	10.983	19.744	29,2	22,8	40,9	12,8	177,7	1,4	1,4	0,1	12	
747	317	8.756	26.650	35,6	14,3	43,4	5,2	222,4	3,5	4,9	0,3	13	
10.704	265	2.752	20.550	34,2	6,0	45,0	7,6	202,8	9,9	8,9	0,6	14	
24.551	1.771	49.116	229.173	29,1	8,4	39,4	10,7	169,8	2,8	36,4	2,0		
3.784	263	8.235	32.297	32,6	10,5	41,0	10,7	132,5	5,4	19,4	3,9	15	
5.872	343	4.008	26.535	15,8	3,7	24,5	18,6	127,6	3,2	16,5	1,6	16	
1.333	282	7.590	32.059	24,6	8,8	37,4	16,6	155,8	3,5	52,7	0,9	17	
2.004	104	672	12.634	14,3	1,6	30,7	10,7	263,7	2,8	18,3	0,5	18	
531	191	8.784	27.186	32,7	12,8	39,6	8,3	166,0	1,8	65,3	3,3	19	
8.285	166	2.560	25.380	26,6	3,9	38,6	7,4	209,5	1,5	11,7	0,5	20	
744	106	2.720	30.593	38,6	4,8	54,4	6,9	260,0	1,6	13,3	0,4	21	
1.998	316	14.547	42.489	49,3	18,9	55,1	6,4	181,1	1,3	63,0	1,5	22	
22.413	3.127	185.355	371.551	51,4	29,5	59,2	14,3	131,0	4,2	38,5	10,1		
6.963	428	32.798	74.683	53,2	27,8	63,4	11,3	155,4	2,9	37,2	10,1	23	
6.684	298	24.560	42.541	57,9	36,7	63,5	10,4	158,4	2,9	62,7	13,5	24	
1.730	164	16.360	26.197	51,1	33,2	53,1	10,4	146,2	2,1	34,1	7,0	25	
1.808	742	36.185	57.524	57,1	40,2	63,9	12,7	145,1	2,0	38,3	19,9	26	
935	287	22.257	46.259	54,4	28,9	60,1	13,9	150,9	2,5	14,4	6,4	27	
8.046	647	18.959	55.536	43,2	17,5	51,3	24,1	135,3	4,5	48,0	5,1	28	
867	352	21.198	45.309	50,2	27,3	58,3	17,3	88,0	8,0	33,3	7,9	29	
380	209	13.038	23.502	41,7	32,1	57,8	8,9	76,3	7,2	43,2	9,8	30	
2.460	423	26.289	53.716	52,0	30,9	63,1	5,7	65,2	3,0	27,2	9,9		
1.484	139	9.450	20.882	45,7	26,6	58,7	1,9	77,5	1,1	13,0	4,0	31	
976	284	16.839	32.834	56,4	34,0	66,3	7,4	59,6	3,9	33,6	12,6	32	
65	11.317	21.493	28.667	27,0	30,1	40,1	4,6	190,5	1,8	4,0	0,1		
13	1.994	2.102	5.714	14,9	10,3	28,1	2,5	383,5	0,3	1,8	—	33	
41	4.839	11.266	13.079	34,7	40,6	47,1	1,8	181,8	1,8	3,4	0,1	34	
11	4.484	8.125	9.874	28,4	34,8	42,3	8,6	164,3	2,3	5,2	0,1	35	
28.437	8.190	254.396	390.310	51,2	40,9	62,7	13,5	248,7	21,8	43,3	1,6		
2.023	499	27.539	37.416	49,5	42,3	57,5	12,3	213,1	13,3	12,1	0,4	36	
25	401	15.826	25.084	58,1	46,9	74,4	9,8	393,6	4,6	5,2	0,7	37	
256	1.048	13.111	22.369	65,0	47,4	80,9	9,5	294,6	17,6	23,8	0,4	38	
66	919	16.391	21.381	58,0	55,6	72,5	17,4	229,6	17,9	15,3	3,3	39	
92	920	10.310	15.672	46,3	42,0	63,8	41,1	246,0	53,3	89,9	18,7	40	
365	274	13.927	19.669	72,5	66,9	94,4	9,6	230,2	25,0	141,1	2,8	41	
3.887	491	14.845	25.745	55,9	47,4	82,2	7,3	231,0	45,4	80,0	1,5	42	
7.756	512	14.576	24.656	58,6	42,9	72,6	12,3	216,2	41,5	88,5	0,7	43	
3.368	1.091	13.606	23.279	47,4	39,7	68,0	6,6	225,2	31,9	101,6	1,5	44	
5.587	509	14.299	23.871	48,8	33,4	55,8	12,8	248,4	37,6	64,8	0,6	45	
1.336	289	25.868	38.460	56,6	41,2	61,2	15,8	355,4	30,0	52,1	1,0	46	
988	377	10.897	21.808	43,7	26,4	52,8	20,1	193,8	17,9	30,7	0,3	47	
495	294	21.154	34.104	48,0	35,5	57,2	17,1	211,6	4,4	5,4	0,6	48	
701	215	23.220	31.410	53,8	45,7	61,8	10,1	271,2	2,6	3,7	0,1	49	
1.427	232	11.607	16.138	41,3	36,7	51,0	8,1	253,9	17,6	23,3	0,4	50	
65	119	7.220	9.248	25,2	22,4	28,7	1,0	286,6	1,6	2,5	0,2	51	
30.334	11.263	196.416	271.354	47,5	38,5	53,1	17,1	155,4	16,9	57,4	3,4		
1.568	1.321	24.876	31.776	45,0	40,6	51,8	9,5	203,6	20,6	41,7	0,6	52	
5.238	1.449	33.286	47.649	49,0	39,2	56,2	6,2	186,9	8,5	28,5	0,6	53	
5.150	832	38.799	52.089	43,1	36,8	49,5	6,2	165,6	13,7	35,4	1,0	54	
6.574	2.485	29.492	40.322	44,4	36,5	49,9	21,4	138,6	23,5	62,5	2,2	55	
8.452	2.799	39.129	49.351	48,5	40,3	50,9	29,0	98,9	20,6	69,4	8,5	56	
2.724	1.280	13.102	21.605	55,5	36,9	60,8	10,2	225,8	3,2	126,4	1,0	57	
628	1.097	17.732	28.562	55,6	38,6	62,1	18,6	236,5	17,3	71,0	0,8	58	

din 1930 (1941), Siebenburgen sau Transilvania prezentată de unguri (1941), *A fost Transilvania în veacul al XVIII-lea țintă sau punct de plecare de migrațiuni românești?* (1941) și *Preocupări biopolitice ungurești* (1942), toate cuprinse în volumul de față.

**RECENSĂMÂNTUL AGRICOL
DIN REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ
— 25 IANUARIE 1948. REZULTATE PROVIZORII**

Extras din „Probleme economice“ 3 (martie), 1948, 70 p. Tipărit de Institutul Central de Statistică, București, Str. Brezoianu 31, 1948. Semnat Dr. A. Golopenția și P. Onică. Cuprinde rezumate în limbile rusă (p. 57–61), franceză (p. 62–65) și engleză (p. 66–69).

În cadrul Conferinței Ministeriale de reorganizare a statisticii din România, Statistica agricolă fusese prezentată de P. Onică, Subdirector General la I.C.S. Menționăm, dintre propunerile făcute în cursul dezbaterilor, pe unele dintre cele formulate de Marin Stancu, Secretar General la Ministerul Agriculturii și Domeniilor: „a) să se prevadă răspunderea săteanului pentru declarațiile în baza cărora se întocmește registrul agricol; b) să se instituie un control permanent al acestui registru“ (p. 73). Conform *Notelor sumare...* cuprinse în broșura Conferinței Ministeriale (pe care am prezentat-o în adnotările și comentariile pe marginea textului *Reorganizarea statisticii României — Măsuri generale*), A.G., care a condus dezbaterile, „[d]ă lămuriri cu privire la: — utilitatea officianților statistici comunali, dar arată că pregătirea acestui personal cere timp; — educația care se face personalului exterior prin cursuri, circulări și instrucțiuni; — anchetele agricole. Stăruie asupra necesității anchetelor și monografiilor agricole [referindu-se, după toate probabilitățile, la cercetarea de la Hodac întreprinsă sub auspiciile Consiliului Național al Cercetării Științifice, S.G.], care sunt utile și necesare pentru stabilirea unei tipologii și cercetarea fenomenelor de masă din mediul rural. Studiul normelor de înregistrare a muncii în agricultură ar trebui făcut prin metode similare celor aplicate în industrie“ (p. 74).

Problema declarațiilor inexacte, într-o țară fără cadastru, în care mulți dintre șefii de exploatații agricole își măsurau întinderea terenurilor în zile de plug sau de coasă, nu e nouă. Ea se pusese și la recensământul agricol din 1941. În articolul *Secția Recensământului agricol* (publicat în „Cronicarul Institutului Central de Statistică“ 2, 31 decembrie 1943, p. 13–14), Roman Cresin considera deja riscul „declarațiilor nesincere“. Se recursese, și în 1941, la comisii în cadrul cărora să fie făcute declarațiile cu privire la mărimea proprietăților și exploatațiilor agricole. Viziunea de ansamblu era însă cu totul alta. A exprimat-o cu

claritate Sabin Manuila în articolul său *Recensământul general și stabilirea cadrelor generale ale activității statului*, publicat în volumul Institutului Central de Statistică. *Recensământul României din 1941. Lămurirea opiniei publice*, București, 1941, p. 27–33. Reproducem în cele ce urmează două pasaje care, deși relativ lungi, ne apar cu deosebire importante. Primul este următorul: „Un recensământ general trebuie să culeagă un număr *limitat* de informațiuni. Aceste informațiuni trebuie să fie esențiale și de natură necontroverțială. Nu se poate concepe un recensământ general care să se extindă asupra unor domenii de cercetare care constituie fie credința intimă a cetățenilor, fie interesele lor pe care nu le doresc divulgate. Adesea ori, cetățenii ascund unele elemente de cunoaștere statistică din exces de prudență, din spirit de bănuială, din teama de consecințe fiscale sau din orice alte considerente explicabile dar nejustificate. Statul, care dorește să cunoască elementele pe care populația ezită să le declare, trebuie să găsească mijlocul de a convinge pe cetățeni că teama lor de a face declarații este fără temeii./ Mijloacele prin care statul poate dezarma orice rezistență [sunt] în primul loc creditul de care se bucură statul și organele lui în fața opiniei publice, iar în al doilea rând propaganda. / Încrederea cetățenilor în seriozitatea și onestitatea organelor de stat, cu deosebire a organelor de recensământ, este un factor ușor de apreciat. Cetățenii se manifestă, colaborează sau rezistă la chestionările stăruitoare ale recenzorilor. Creditul organelor de stat este un credit cu caracter general, fără nici o puțință de improvizare. El este la nivelul valorii interioare a organizării statului“ (p. 29). Al doilea pasaj ni se pare la fel de important. „*Nu se pot obține de la cetățenii unei țări decât declarații compatibile cu gradul de încredere al cetățenilor în organele statului*. Deci, chestionarul de recensământ nu este internațional, ci variază de la țară la țară, nu numai pentru că variază condițiunile din fiecare țară, ci, pentru că cetățenii fiecărei țări au un grad specific de încredere în stat și în organele lui. / Întrebările dintr-un chestionar sunt deci limitate de posibilitatea de a obține răspunsuri la toate întrebările./ Chestionarele întocmite numai din dorința de a cunoaște anumite aspecte ale vieții populației, și care nu țin cont de posibilitatea de a obține răspunsuri complete și exacte, nu numai că nu pot da satisfacție, dar duc la compromiterea sigură a întregii lucrări. / În consecință, fiecare popor are întrebările sale specifice de recensământ și pentru fiecare popor trebuie ținut socoteală de preocupările și de psihologia lui momentană, pentru că fiecare epocă își cere chestionarul de recensământ adecvat la psihologia specifică a momentului. Astfel de ex[emplu], în chestionarul românesc din 1941 figurează întrebări care pentru opinia publică românească din 1920 erau cu totul străine“ (p. 30).

Pasajele de mai sus pot fi lămuritor confruntate cu pasajele pe care le-am citat din luările de cuvânt ale lui Gheorghiu-Dej, Miron Constantinescu, Chivu Stoica etc., atunci când am discutat Conferința Ministerială din 18 octombrie

1947 (vezi adnotările la *Reorganizarea statisticii României — Măsurile generale*). Recensământul agricol se efectua într-un moment cu deosebire complex și dificil. Războiului, cu suferințele lui, i se adăugaseră doi ani de secetă (1945–1947); reforma agrară din 1945 și interzicerea dijmei și arendeii din septembrie 1947 modificaseră adânc situația țăranimii românești și relațiile de muncă din cadrul ei. Iminența colectivizării accentua sentimentul general de neîncredere. Mai grav, neîncrederea sporea în chiar gândul celor care efectuau recensământul, după cum o arată pasajul privitor la conversația cu N. Georgescu-Roegen pe care l-am reprodus în adnotările și comentariile consacrate studiului *Populația Republicii Populare România la 25 ianuarie 1948*.

A.G. a vorbit despre dezacordul său profund cu eventuale măsuri de colectivizare în mai multe declarații date în închisoare în cadrul anchetei în procesul Pătrășcanu. În declarația din 11.IV.1950, el scria: „Înainte de plecare d. Pătrășcanu mi-a spus că a auzit despre mine de la prieteni și că socotește că ar fi cazul ca să mă alătur Partidului Comunist. I-am spus că nu mă pot înscrie. La întrebarea de ce, am răspuns că mă ține departe problema Basarabiei și temerea că Partidul Comunist va aplica în țară reformele sovietice precum colectivizarea, fără a ține în seamă condițiile diferite de la noi, vechimea proprietății individuale, și că consecința ar putea fi pierderi de vieți, pe care n-aș vrea să le fi cauzat și eu“ (Arhivele S.R.I., Dos. 40.002, vol. 111, f. 30–41 ms.). În declarația din 9.XI.1950, el menționează, de asemenea: [„L. Pătrășcanu] Mi-a spus [la întâlnirea din iunie 1944] că a auzit despre mine de la prieteni (a pomenit numele D. Miron Constantinescu), că a citit și utilizat niște articole ale mele apărute în săptămânalul „Excelsior“ și în publicațiile Institutului Social. M-a întrebat dacă nu a venit momentul să mă alătur Partidului Comunist? Am răspuns că mă țin departe 2 probleme în care nu sunt de acord cu Partidul Comunist. Anume: îmi cade greu detașarea Basarabiei și mă tem că problema țărănească va fi rezolvată prin colectivizare și că această soluție va trebui instaurată cu forța, împrejurările de la noi fiind diferite de cele din Uniune, proprietatea individuală a pământului fiind mai veche la noi. Dl. Pătrășcanu mi-a răspuns la fiecare din aceste puncte. În grabă și fără a intra în multe detalii [...] Cu privire la colectivizare, mi-a spus că dau probabil prea multă importanță unor experiențe particulare, că n-am decât să arăt faptele de la care pornesc, pentru ca să se vadă dacă ele trebuie ținute în seamă la alegerea căii de realizare a colectivizării, care este chipul de a întrece criza țăranimii. Ne-am despărțit fără a fi dus la capăt discuția“ (Arhivele S.R.I., Dos. 40.002, vol. 111, f. 193–194 ms., f. 191–192 dact.).

Introducerea studiului pe care-l comentăm aici luminează din alt unghi cercetarea de la Hodac subliniind învățămintele care pot fi trase din recensăminte agricole locale combinate cu anchete sociologice pentru recensământul agricol al întregii țări. Sondaje ale stării de spirit, cercetări de tipul celei între-

prinse la Hodac ar fi fost de natură să arate cât și ce poate fi inclus în chestionarele recensământului agricol al României.

